

Міністерство освіти і науки України

Луцький національний технічний університет

(повне найменування закладу вищої освіти)

Факультет бізнесу та права

(повне найменування факультету)

Кафедра обліку і аудиту

(повне найменування кафедри)

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗА СТУПЕНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»**

**ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ
РЕЗУЛЬТАТІВ АВТОТРАНСПОРТНИХ
ПІДПРИЄМСТВ**

спеціальність 071 Облік і оподаткування

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма «Облік і оподаткування»

(назва освітньої програми)

Виконав: здобувач вищої освіти
групи ОПм-21
Сементух Юлія Сергіївна

(підпис)

Керівник:
к.е.н., доцент
Тлущкевич Наталія Володимирівна

(підпис)

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту
«__» _____ 2025 р.

к.е.н., доцент

Гарант освітньої програми:
Жураковська Ірина Володимирівна

(підпис)

Луцьк – 2025 року

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет бізнесу та права

Кафедра обліку і аудиту

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 071 Облік і оподаткування

Освітня програма: ОП «Облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ к.е.н., доцент Оксана НУЖНА

«__» _____ 2025 року

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

СЕМЕНТУХ Юлії Сергіївни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи Організація обліку і аналіз фінансових результатів автотранспортних підприємств

Керівник роботи: Тлущкевич Наталія Володимирівна, к.е.н., доцент,

затверджені наказом закладу вищої освіти від «27» грудня 2024 року № 481/01-02.

2. Строк подання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи 13 грудня 2025 року

3. Вихідні дані до роботи. Нормативно-правові акти з регулювання питань обліку, оподаткування та контролю за темою дослідження, наукова література, посібники, статистичні довідники, первинні і зведені бухгалтерські документи, фінансова і статистична звітність за 2022-2024 роки.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, що потрібно розробити):

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Поняття фінансових результатів і їх класифікація

1.2. Оцінка наукового надбання з питань організації обліку і аналізу фінансових результатів

1.3. Правове забезпечення організації обліку фінансових результатів автотранспортних підприємств

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

2.1. Статистична оцінка діяльності автотранспортних підприємств

2.2. Організація обліку фінансових результатів

2.3. Аналіз фінансових результатів

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

ВИСНОВКИ

5. Перелік графічного матеріалу:

1. Мета, завдання та наукова новизна кваліфікаційної роботи магістра.
2. Поняття та класифікація фінансових результатів.
3. Обсяги перевезених вантажів в Україні за 2022-2024 роки.
4. Обсяги реалізації послуг по КВЕД 49 «Наземний і трубопровідний транспорт» за 2022-2024 роки.
5. Показники фінансової стійкості ТзОВ «Бізнес-Рейс» за 2022-2024 роки.
6. Облікова політика ТзОВ «Бізнес-Рейс» щодо обліку доходів, витрат та фінансових результатів.
7. Фінансові результати до оподаткування підприємств за КВЕД Н «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» за 2022-2024 роки.
8. Запропонована форма бухгалтерської довідки розрахунку фінансових результатів.
9. Рекомендовані аналітичні рахунки для обліку фінансових результатів від операційної діяльності на прикладі ТзОВ «Бізнес-Рейс».

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 1	Глучкевич Н.В., доцент		
Розділ 2	Глучкевич Н.В., доцент		
Розділ 3	Глучкевич Н.В., доцент		
Нормоконтроль	Глучкевич Н.В., доцент		
Консультант з ЕОМ	Нужна О.А., доцент		

7. Дата видачі завдання 19 вересня 2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Обґрунтування теми	до 19.09.2024 р.	
2	Огляд літератури із досліджуваної проблеми	до 26.12.2024 р.	
3	Розділ 1	до 06.03.2025 р.	
4	Розділ 2	до 26.06.2025 р.	
5	Розділ 3	до 06.11.2025 р.	
6	Висновки	до 18.11.2025 р.	
7	Формування переліку джерел посилання	до 21.11.2025 р.	
8	Формування додатків	до 25.11.2025 р.	
9	Оформлення ілюстративного матеріалу	до 28.11.2025 р.	
10	Нормоконтроль	до 02.12.2025 р.	
11	Інструментальна перевірка на академічний плагіат	до 09.12.2025 р.	
12	Представлення кваліфікаційної роботи до захисту	до 13.12.2025 р.	

Здобувач вищої освіти

(підпис)

(Сементух Ю.С.)

(прізвище та ініціали)

Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис)

(Глучкевич Н.В.)

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Сементух Ю.С. Організація обліку і аналіз фінансових результатів автотранспортних підприємств. Рукопис.

Кваліфікаційна робота магістра ОП «Облік і оподаткування» спеціальності 071 Облік і оподаткування. Луцький національний технічний університет. Луцьк, 2025. 81 с.

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, переліку джерел посилання та додатків.

У першому розділі досліджено економічну суть та види фінансових результатів, систематизовано наукові праці по темі дослідження, охарактеризовано правове забезпечення організації обліку фінансових результатів на автотранспортних підприємствах.

У другому розділі проведено статистичну оцінку галузі та діяльності автотранспортних підприємств, надано характеристику організації обліку фінансових результатів автотранспортних підприємств та проведено аналіз фінансових результатів галузі та об'єкта дослідження.

У третьому розділі подано напрями вдосконалення організації обліку і аналізу фінансових результатів на автотранспортних підприємствах в частині первинного забезпечення та аналітичного обліку фінансових результатів, а також відображення інформації щодо доходів, витрат і фінансових результатів в обліковій політиці.

Основний зміст роботи викладено на 66 сторінках. Робота містить 20 таблиць, 19 рисунків, перелік джерел посилання із 64 найменувань та 2 додатки.

Результати розробок можуть бути застосовані в практичній діяльності підприємства.

Ключові слова: послуги, доходи, витрати, фінансові результати, облік, аналіз, автотранспортні підприємства.

ANNOTATION

Sementukh Y.S. Organization of accounting and analysis of financial results of motor transport enterprises. Manuscript.

Master's qualification work of EP «Accounting and Taxation» specialty 071 Accounting and Taxation. Lutsk National Technical University. Lutsk, 2025. 81 p.

The qualification work consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of reference sources and appendices.

In the first section, examines the economic essence and types of financial results, systematizes scientific works on the research topic, and characterizes the legal framework for organizing the accounting of financial results at motor transport enterprises.

In the second section, provides a statistical assessment of the industry and the activities of motor transport enterprises, describes the organization of accounting for the financial results of motor transport enterprises, and analyzes the financial results of the industry and the object of research.

In the third section, presents directions for improving the organization of accounting and analysis of financial results at motor transport enterprises in terms of primary provision and analytical accounting of financial results, as well as the reflection of information on income, expenses, and financial results in accounting policy.

The main content of the work is presented on page 66. The work contains 20 tables, 19 figures, a list of reference sources with 64 titles and 2 appendices.

The results of the development can be applied in the practical activities of the enterprise.

Keywords: services, income, expenses, financial results, accounting, analysis, motor transport enterprises.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ЄСВ – Єдиний соціальний внесок

КВЕД - Класифікація видів економічної діяльності

МСБО – Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку

НП(С)БО – Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку

ПДВ – Податок на додану вартість

ПДФО – Податок з доходів фізичних осіб

ПКУ – Податковий кодекс України

ТзОВ – Товариство з обмеженою відповідальністю

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ	13
1.1. Поняття фінансових результатів і їх класифікація	13
1.2. Оцінка наукового надбання з питань організації обліку і аналізу фінансових результатів	19
1.3. Правове забезпечення організації обліку фінансових результатів автотранспортних підприємств	27
Висновки до розділу 1	31
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ	32
2.1. Статистична оцінка діяльності автотранспортних підприємств	32
2.2. Організація обліку фінансових результатів	44
2.3. Аналіз фінансових результатів	49
Висновки до розділу 2	54
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ	56
Висновки до розділу 3	61
ВИСНОВКИ	63
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	67
ДОДАТКИ	74

ВСТУП

Актуальність теми. Фінансові результати є визначальним показником господарської діяльності, так як відображають ефективність їх діяльності. Разом з тим, фінансові результати характеризують рентабельність продукції (робіт, послуг) і є основою при встановленні цінової політики та прийняття управлінських рішень. Методика формування фінансових результатів характеризується порівнянням доходів і витрат, які визнаються залежно від особливостей відповідної галузі економіки. Належна організація обліку і аналіз фінансових результатів сприяє ефективному управлінню ними та контролю фінансових результатів.

Діяльність автотранспортних підприємств характеризується наданням послуг з перевезення вантажним, автомобільним і пасажирським транспортом.

Теоретичні, методичні та практичні аспекти організації обліку й аналізу фінансових результатів досліджували у наукових та дисертаційних працях Орехова А.І., Полятикіна Л.І., Скрипник М.І., Гуцаленко Л., Мардус Н.Ю., Лесюк А.С., Степаненко О.І., Дзюба О.М., Багрій Н.Я., Коваль Л.В., Назарова Г., Подолянчук О.А., Гудзенко Н.М., Гавриленко О.Є., Борняк О.О., Задорожний З.-М., Омецінська І. Мазур Н., Бабіченко В.В., Шевчук В.К., Тлущкевич Н.В., Нагорна І.В., Сич Д.М., Купріна Н.М., Глушко А.Д., Тлущкевич Н.В., Нужна О.А., Алнаімад Мохаммад Ахмад Салех, Проскуріна Н., Фецович Т.Р. та інші.

При цьому, питання організації обліку і аналізу фінансових результатів автотранспортних підприємств потребують подальших досліджень.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Кваліфікаційна робота магістра виконана відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри обліку і аудиту за темою: «Інформаційний базис обґрунтування управлінських рішень: теорія, методика, практика (№ д/р: 0123U101275, 2023-2025 рр.).

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є вивчення

та обґрунтування теоретичних й методичних положень та надання практичних рекомендацій по вдосконаленню організації обліку і аналізу фінансових результатів автотранспортних підприємств.

Завдання кваліфікаційної роботи магістра:

– систематизувати наукові праці з організації обліку і аналізу фінансових результатів щодо їх економічної суті і класифікації;

– охарактеризувати правове забезпечення організації обліку фінансових результатів на автотранспортних підприємствах;

– надати статистичну оцінку діяльності автотранспортних підприємств України;

– надати характеристику та провести аналіз діяльності об'єкта дослідження;

– охарактеризувати галузеві особливості організації обліку фінансових результатів на автотранспортних підприємствах;

– надати пропозиції по вдосконаленню організації обліку і аналізу фінансових результатів на автотранспортних підприємствах.

Об'єктом дослідження є організація обліку і аналізу фінансових результатів на автотранспортних підприємствах.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні і практичні аспекти організації обліку і аналізу фінансових результатів на автотранспортних підприємствах.

Методи дослідження. При написанні роботи використовувалися загальнонаукові методи й прийоми. Для дослідження теорії і практики організації обліку і аналізу фінансових результатів використані історичний метод, методи індукції та дедукції, методи пізнання, порівняння та узагальнення, опису; для оцінки стану галузі та діяльності автотранспортних підприємств – аналіз, порівняння, статистичні методи, графічний метод та інші.

Інформаційною базою дослідження є правові акти України, що регулюють організацію обліку фінансових результатів автотранспортних підприємств та діяльність автотранспортних підприємств, національні і міжнародні стандарти

бухгалтерського обліку та звітності, Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті, інструкції, положення, наукові праці і дисертації, Інтернет-ресурси. Кваліфікаційна робота виконувалася за статистичними даними України та обліку і звітності автотранспортних підприємств.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в розробці практичних рекомендацій по вдосконаленню організації обліку і аналізу фінансових результатів на автотранспортних підприємствах:

набуло подальшого розвитку:

– зведений, первинний та аналітичний облік процесу формування і розрахунку фінансових результатів автотранспортних підприємств, зокрема розроблено форму розрахунку фінансових результатів «Бухгалтерська довідка розрахунку фінансових результатів» та запропоновано аналітичні рахунками за видами транспортних рейсів;

– організація обліку та аналізу фінансових результатів – запропоновано зазначати в Наказі про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику інформацію щодо формування фінансових результатів, обліку доходів і витрат та фінансових результатів.

Практичне значення одержаних результатів полягає у впровадженні пропозицій автора у практичну діяльність автотранспортних підприємств, що дозволить покращити організацію обліку й аналізу фінансових результатів. Рекомендації автора використані в практичній діяльності ТзОВ «Бізнес-Рейс», про що зазначено у рецензії з підприємства.

Особистий внесок. Кваліфікаційна робота магістра є самостійно виконаним науковим дослідженням. Під час виконання кваліфікаційної роботи магістра було використано інструменти штучного інтелекту для редагування та форматування тексту при здійсненні теоретичних та прикладних досліджень організації обліку і аналізу фінансових результатів автотранспортних підприємств виключно як допоміжний засіб для пошуку ідей, уточнення формулювань та опрацювання літератури. Всі твердження, висновки,

результати дослідження, розробки та пропозиції, що містяться в роботі, належать особисто автору та ґрунтуються на власному аналізі, а отримані результати від генеративного ШІ були перевірені на достовірність та відповідність академічній доброчесності.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи магістра. Основні результати дослідження пройшли апробацію на: XVII Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством» (м. Луцьк, 24 травня 2025р.); XVII Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки» (м. Луцьк, 7 листопада 2025р.).

Публікації. Основні положення кваліфікаційної роботи висвітлено автором у 2 наукових працях: 2 тез доповідей на конференціях.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається із вступу, трьох розділів, висновків, переліку джерел посилання та додатків. Основний зміст роботи викладено на 66 сторінках. Робота містить 20 таблиць, 19 рисунків, перелік джерел посилання із 64 найменувань та 2 додатки.

У вступі обґрунтовано актуальність теми, визначено мету, завдання, предмет і об'єкт дослідження, сформульовано наукову новизну та практичне значення результатів дослідження.

У розділі 1 «Теоретичні основи організації обліку і аналізу фінансових результатів автотранспортних підприємств» досліджено економічну суть та види фінансових результатів, систематизовано наукові праці по темі дослідження, охарактеризовано правове забезпечення організації обліку фінансових результатів на автотранспортних підприємствах.

У розділі 2 «Організація обліку і аналіз фінансових результатів автотранспортних підприємств» проведено статистичну оцінку галузі та діяльності автотранспортних підприємств, надано характеристику організації

обліку фінансових результатів автотранспортних підприємств та проведено аналіз фінансових результатів галузі та об'єкта дослідження.

У розділі 3 «Напрями вдосконалення організації обліку і аналізу фінансових результатів автотранспортних підприємств» подано напрями вдосконалення організації обліку і аналізу фінансових результатів на автотранспортних підприємствах в частині первинного забезпечення та аналітичного обліку фінансових результатів, а також відображення інформації щодо доходів, витрат і фінансових результатів в обліковій політиці.

Висновки узагальнюють результати кваліфікаційної роботи магістра.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Поняття фінансових результатів і їх класифікація

Метою діяльності економічних суб'єктів є отримання фінансового результату, як правило, прибутку. «Саме фінансовий результат є визначальною економічною категорією, а також головним вимірником ефективності роботи підприємства» [1].

«Питання, які пов'язані з обліком фінансових результатів, є предметом постійного обговорення серед науковців та практиків у сфері економіки та управління підприємством. Сутність та поняття фінансового результату для господарюючих суб'єктів наочно відображаються під час формування й відображення його в бухгалтерському обліку» [1].

Фінансовий результат трактується як «зіставлення доходів та витрат діяльності підприємства, виступає прибутком або збитком, що приводить до збільшення (прибуток) або зменшення (збиток) власного капіталу. Отриманий фінансовий результат характеризує якість діяльності підприємства. Є дуже велика кількість визначень досліджуваного поняття, що можна пояснити різними підходами науковців до розуміння цього поняття» [2].

Поняття «фінансові результати» характеризується їх суттю і порядком формування та виступає об'єктом дослідження наукових праць щодо їх обліку і контролю, організації обліку, формування, аналізу фінансових результатів (додаток А). Наукові підходи до суті поняття «фінансові результати» подані в таблиці 1.1.

Разом з тим, науковці (Скрипник М.І.; Полятикіна Л.І.) зауважують, що «прибуток виступає синонімом категорії «фінансовий результат» [3; 2].

Степаненко О.І. у своїх дослідженнях зауважує, що «не дивлячись на розбіжності в тлумаченні терміну «фінансові результати» в кожній його інтерпретації прослідковується одна спільна думка – результат діяльності підприємства залежить від величини отриманих доходів та понесених витрат, а узагальнюючим показником від їх порівняння є прибуток (або збиток, або нульовий результат)» [10].

Таблиця 1.1. – Економічна суть поняття «фінансові результати»

Автор	Суть
Скрипник М.І.	«Фінансові результати – це прибуток або збиток, який отримує господарюючий суб'єкт унаслідок своєї діяльності. Це поняття тісно пов'язане з поняттями прибутків та збитків; уважається, що прибуток є синонімом фінансового результату» [3].
Гуцаленко Л., Молдован М.	«Фінансові результати – це показник ефективності роботи суб'єкта господарювання, який визначається як різниця між доходами і витратами за певний звітний період і за визначеними видами господарської діяльності, і після вирахування податків розкривається у формі прибутку або збитку» [4].
Полятикiна Л.І.	«Фінансовий результат – це приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі його підприємницької діяльності за звітний період. Основним фінансовим результатом діяльності підприємства є прибуток, збільшення якого означає примноження фінансових ресурсів та зростання фінансових результатів. Збиток підприємства означає втрату фінансових ресурсів підприємств» [2].
Мардус Н.Ю., Брік С.В.	«Фінансовий результат доцільно розглядати як об'єкт та інструмент, що базується на принципах відповідності витрат доходам і є основним показником в управлінні господарською діяльністю підприємства» [5].
Лесюк А.С.	«Фінансовий результат - збільшення прибутку (збитку) та підвищення рівня рентабельності (збитковості) підприємства від фінансово-господарської діяльності за звітний період» [6].
Орехова А.І.	«Фінансовий результат є узагальнюючим показником аналізу та оцінювання ефективності (неефективності) функціонування підприємства на відповідних стадіях (етапах) його формування» [1].
Дзюба О.М., Майстер Л.А.	«Фінансовий результат діяльності є головним вимірником ефективності роботи підприємства» [7].
Багрій Н.Я., Тивончук О.І.	«Фінансові результати – це кінцеві результати господарської діяльності підприємства, на які мають вплив усі види здійсненої ним діяльності, а також методика бухгалтерського обліку як доходів і витрат, так і активів й пасивів, що дають змогу отримувати суб'єкту господарської діяльності відповідні доходи і зумовлюють понесення відповідних витрат» [8].
Коваль Л.В.	«Фінансовий результат – це фінансовий підсумок діяльності суб'єкта господарювання за певний період, який формується при порівнянні його складових (доходів та витрат) і має один із проявів: прибуток, збиток або нульовий результат» [9].

Джерела: [1-9].

Отже, на основі систематизації визначень можемо зробити висновок, що поняття фінансових результатів виникає з їх суті і порядку формування – це порівняння доходів і витрат діяльності. Разом з тим, у визначенні поняття наявні і такі їх характеристики: «різниця між доходами і витратами за певний звітний період і за визначеними видами господарської діяльності; базується на принципах відповідності витрат доходам» [3; 4; 8; 9]; «прибуток або збиток» [2; 3; 4; 6; 9]; «приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу» [2; 8]; «збільшення прибутку (збитку) та підвищення рівня рентабельності

(збитковості) підприємства» [6]; «узагальнюючий показник аналізу та оцінювання ефективності (неефективності) функціонування підприємства» [1]; «фінансовий підсумок діяльності і має один із проявів: прибуток, збиток або нульовий результат» [9].

Разом з тим, у нормативних актах України немає як такого визначення цього поняття, і згідно НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» поняття фінансових результатів, розуміється в розрізі понять «прибуток» та «збиток»: «прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов’язані з ними витрати; – збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати» [11].

При визначенні економічної суті фінансових результатів Орехова А.І. зауважує, що «більшість науковців переважно відносять появу поняття «фінансові результати» до часів виникнення початкових форм капіталу та товарного виробництва. В ході розвитку економічної теорії зміст і наповнення категорії «фінансові результати» трансформувалися. Спостерігається певний перехід від визначення фінансового результату як прибутку, що є джерелом багатства, до його тлумачення з точки зору додаткової вартості, яка створюється працею найманих робітників» [1].

Гуцаленко Л., Молдован М. звертають увагу на те, що «визначаючи фінансовий результат, науковці підкреслюють різні нюанси розуміння цього поняття: є уособленням доданої вартості, що визначається як різниця між доходами та витратами підприємства, та є основним критерієм ефективності функціонування підприємства; є уособленням чистого доходу підприємця на вкладений капітал, що визначається як різниця між сукупним доходом та сукупними витратами; є уособленням значущості та сталості розвитку підприємства з погляду на формування його доходу, уособленням впливу чинників зовнішнього середовища з погляду структури та обсягу витрат» [4].

Під час дослідження сутності фінансового результату Дзюба О.М. та Майстер Л.А. пропонують враховувати такі його характеристики:

1) «Фінансовий результат (прибуток) являє собою форму доходу суб'єкта господарської діяльності, що здійснює певний вид діяльності. Однак іноді активна діяльність у будь-якій сфері може й не бути пов'язаною з одержанням прибутку (наприклад, політична, благодійна діяльність).

2) Фінансовий результат (прибуток) є формою доходу суб'єкта господарської діяльності, що вклав свій капітал для досягнення певного комерційного успіху.

3) Фінансовий результат (прибуток) не є гарантованим доходом суб'єкта господарювання, що вклав свій капітал у той чи інший вид бізнесу. Прибуток є певною мірою платою за ризик здійснення підприємницької діяльності.

4) Прибуток є залишковим показником, що являє собою різницю між сукупним доходом і сукупними витратами.

5) Фінансовий результат (прибуток) є вартісним показником, вираженим у грошовій формі» [7].

Степаненко О.І. розглядаючи суть фінансових результатів з позиції бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту, зауважує, що «вона дещо відрізняється від економічного трактування. Це пов'язано з тим, що результати діяльності, які відображаються у фінансовій звітності, залежать від нормативно-правового регулювання їх обліку, і відповідно, виходити за рамки законодавства не має можливості» [10].

Також Ратушна О.П. розглядає фінансові результати «з позиції економічного, бухгалтерського та управлінського підходів» [12].

При вивченні сутності поняття фінансові результати Дзюба О.М. та Майстер Л.А. звертають увагу на порядок їх розрахунку і виокремлюють «два принципові підходи до розрахунку фінансових результатів підприємства, які мають деякі модифікації у різних країнах світу:

– метод порівняння доходів і витрат (метод «витрати – випуск»), що передбачає визначення прибутку (збитку) згідно з принципом нарахування та відповідності доходів і витрат, тобто як різниця між доходами й витратами звітного періоду;

– метод порівняння капіталу (метод зміни чистих активів), що передбачає визначення приросту власного капіталу у звітному періоді як різниці між сумою власного капіталу на кінець і початок звітного періоду, тобто якщо власний капітал на кінець звітного періоду збільшується, то підприємство отримує прибуток, а якщо навпаки, то збиток» [7].

Подольнчук О.А. при визначенні поняття «фінансові результати» для цілей бухгалтерського обліку пропонує пов'язати «три складові – сутність, зміст та форму прояву» [12] (рисунок 1.1).

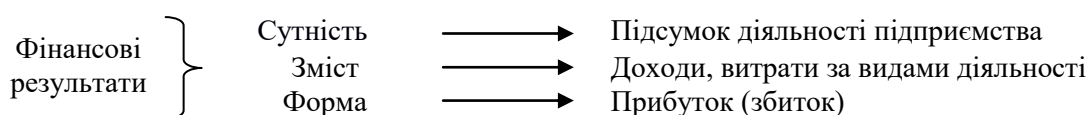

Рисунок 1.1 Поняття фінансових результатів для цілей бухгалтерського обліку
(Подольнчук О.А.)

Джерело: [12].

Класифікують фінансові результати в основному залежно від порядку їх формування і відображення в звітності. Так, Багрій Н.Я. і Тивончук О.І. з цього приводу наголошують «класифікація фінансових результатів має відповідати як мінімум двом принципам: перший – вона повинна мати теоретичне обґрунтування; другий – її використання на практиці визначається виробничою необхідністю» [8].

Коваль Л.В. та Резніченко Р.В. при класифікації фінансових результатів виділяють «прояви фінансового результату при порівнянні доходів та витрат:

- прибуток – доходи перевищують витрати;
- збиток – витрати перевищують доходи;
- нульовий результат – доходи та витрати рівні» [9].

Дзюба О.М. та Майстер Л.А. поділяють фінансові результати за видами діяльності «кінцевий результат у вигляді чистого прибутку (збитку) формується поступово шляхом зіставлення певних показників фінансових результатів, доходів та витрат від усіх видів діяльності підприємства» [7] (рисунок 1.2).

Гавриленко О.Є. пропонує «нові класифікаційні ознаки, які зорієнтовані на відображення можливостей та ступеня задоволення інформаційних потреб користувачів» [13] (таблиці 1.2). Як зауважує Степаненко О.І. «такий підхід до класифікації фінансових результатів є багатограним, науково обґрунтованим, а його практичне використання сприятиме розширенню аналітичності облікової інформації. Зміст класифікації повинні визначати не ті, хто її складає, а ті, для кого вона складена. Відповідно, це дасть можливість створити методологічну основу та забезпечити менеджмент повною, достовірною й деталізованою інформацією» [10].

Фінансові результати	}	«чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) валовий прибуток	→ «визначається шляхом вирахування з доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) непрямих податків та інших вирахувань
			→ визначається як різниця між чистим доходом і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)
		фінансовий результат від операційної діяльності	→ визначається як сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу за мінусом адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат
		фінансовий результат до оподаткування	→ є різницею між фінансовим результатом від операційної діяльності, фінансових та інших доходів, фінансових та інших витрат
		фінансовий результат після оподаткування (чистий прибуток або збиток)» [7]	→ визначається як різниця між прибутком від діяльності до оподаткування та сумою податку на прибуток» [7]

Рисунок 1.2 Класифікація фінансових результатів за видами діяльності

Джерело: [7].

Таблиця 1.2. – Критерії класифікації фінансових результатів Гавриленко О.Є.

Автор, тема дисертації	Класифікаційні ознаки (пропозиції науковця)	Мета класифікації
Гавриленко О.Є. Облік і внутрішній контроль фінансових результатів на Підприємствах міського транспорту (2019)	«за порядком відображення в різних формах вітності за методом формування за значенням для різних груп користувачів за результатом контролю» [13;10]	«Підвищення інформативності даних про формування фінансових результатів для управлінських цілей» [13;10]

Джерела: [10; 13].

Отже, фінансові результати характеризують ефективність діяльності підприємства та його прибутки чи збитки.

1.2. Оцінка наукового надбання з питань організації обліку і аналізу фінансових результатів

Теоретичні та практичні аспекти організації обліку і аналізу фінансових результатів стали об'єктом дослідження наукових статей та дисертаційних праць у різних галузях економіки (додаток А). Переважно увагу приділяють саме організації обліку фінансових результатів, обліковому забезпеченню та обліковим процедурам формування фінансових результатів, особливостям відображення їх у звітності, контролю фінансових результатів, управлінському обліку фінансових результатів та їх формування для потреб управління, аналізу та оцінці фінансових результатів, методиці аналізу фінансових результатів та стратегічному аналізу результатів діяльності в цілому, а також аналізу фінансових результатів в частині аналізу фінансового стану. У дослідженнях розглядають і питання економічної суті та класифікації фінансових результатів [1-10; 12-13].

Досліджуючи проблеми обліку фінансових результатів Борняк О.О., Скаско О.І. зауважують на важливості їх обліку, так як він дає можливість «визначити фінансові витрати підприємства в конкретний період, забезпечити документальне забезпечення фінансових звітів та їх відповідність бухгалтерським стандартам, відслідковувати прибуток та збитки, а також їх джерела, оцінити фінансовий результат у контексті податкових та регуляторних обмежень» [14]. Автори зауважують, що «настання надзвичайних ситуацій є більш ймовірними аніж кілька років тому» [14] і обґрунтовують необхідність виокремлення в бухгалтерському обліку «доходів та витрат від настання надзвичайних подій, що є необхідним та дасть змогу уникнути спотворення фінансового результату від звичайної діяльності» [14].

Для синтетичного обліку фінансових результатів Задорожній З.-М. та Омецінська І. надають рекомендації для внесення змін в «Інструкцію щодо застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку № 291, а саме зміну назв та пояснень до субрахунків 716, 746 та 977, що дозволить розмежувати

надзвичайні витрати у їх розрізі, без повернення відповідних рахунків» [15]. Автори пропонують змінити «назви рахунка 74 «Інші доходи» на «Інші доходи від інвестиційної діяльності» та рахунка 97 «Інші витрати» на «Інші витрати від інвестиційної діяльності». Слово «інші» потрібне з тієї причини, що витрати і доходи від участі в капіталі належать до інвестиційної діяльності, та вони є особливими видами відповідно витрат і доходів, тому їх недоречно об'єднувати на одних рахунках разом з іншими витратами і доходами вищеназваної діяльності» [15].

Розкривають питання корисності інформації про результати діяльності Подолянчук О.А., Гудзенко Н.М. та Коваль Н.І., які пропонують ввести «в діючий План рахунків синтетичні рахунки 75 «Відшкодування збитків від надзвичайних подій» та 99 «Надзвичайні витрати» у розрізі субрахунків за видами операційної, фінансової та іншої звичайної діяльності» [16].

Крім того, для контролю впливу окремих видів господарських операцій на загальний результат діяльності Орехова А.І. [1] та Назарова Г., Кононенко Л. [17] пропонують класифікувати «фінансові результати за всіма видами діяльності на рахунку 44 «Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)» - 441 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) за всіма видами діяльності»; 442 «Коригування прибутку (збитку) від виправлення помилок та зміни облікової політики»; 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді» [1; 17].

Все частіше у наукових працях наголошують на важливості відображення в обліковій політиці методики обліку і формування фінансових результатів. Так, Дзюба О.М., Майстер Л.А. обґрунтовують відповідні розділи облікової політики та «складові частини облікового забезпечення системи управління фінансовим результатом: витрати (документальне забезпечення, контроль та оптимізація витрат); доходи (документальне забезпечення, напрями підвищення доходів та аналіз проблемних аспектів процесу реалізації); фінансові результати (документальне забезпечення, управлінські рішення щодо підвищення фінансових результатів та оцінка рішень» [7].

На думку Багрії Н.Я., Тивончук О.І. «підприємствам в Наказі про облікову політику слід закріплювати інформацію щодо елементів облікової політики, які безпосередньо здійснюють вплив на формування фінансових результатів (доходи та витрати), так і щодо елементів, вплив яких є опосередкованим» [8].

Назарова Г. та Кононенко Л. [17] обґрунтовують зовсім інший підхід по поділу рахунків 7 і 9 класів і вважають за необхідне встановити «рахунки обліку доходів і витрат, які будуть тотожні залежно від виду діяльності. Для цього доходи і витрати від операційної діяльності необхідно розподілити на дві групи, а саме: клас рахунків 70 «Доходи від основної (операційної) діяльності і 90 «Витрати від основної (операційної) діяльності»; клас рахунків 71 «Інші операційні доходи» та 91 «Інші операційні витрати». Витрати основної (операційної) діяльності повинні включати в себе адміністративні витрати та витрати на збут. Доходи і витрати фінансової діяльності слід об'єднати в один клас рахунків обліку доходів і витрат, а саме: замість класів рахунків обліку 72 «Дохід від участі в капіталі» і 73 «Інші фінансові доходи» встановити один клас 72 «Доходи від фінансової діяльності», замість класів рахунків 95 «Фінансові витрати» і 96 «Витрати від участі в капіталі» встановити один клас рахунків 92 «Витрати від фінансової діяльності». Встановити окремий клас рахунків доходів і витрат від інвестиційної діяльності, а саме: клас 73 «Дохід від інвестиційної діяльності» і клас 93 «Витрати від інвестиційної діяльності» [17].

Проаналізувавши порядок формування складових фінансового результату (при складанні звіту про фінансові результати), Мазур Н. встановлено, що «основним визначальним фактором формування доходів є чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і чисті зароблені страхові премії, а формування витрат - операційні витрати українських підприємств» [18].

Формування окремого НП(С)БО «Фінансові результати» рекомендують Коваль Л.В. та Резніченко Р.В. «який би надавав визначення досліджуваної дефініції, містив терміни, що характеризують складові та прояви фінансових результатів (включаючи нульовий результат) а також наводив підходи щодо формування фінансових результатів суб'єкта господарювання, в залежності від

його виду діяльності та інших параметрів. За видами діяльності має бути чітко встановлена класифікація доходів та витрат, як складових фінансових результатів» [9].

Значну увагу у наукових працях приділяють проблемам відображення фінансових результатів у звітності, їх деталізації. Так, Бабіченко В.В. рекомендує з врахуванням особливостей кожної галузі «ввести відповідні аналітичні рахунки до рахунка 791 «Результат операційної діяльності». Кожне підприємство має затверджувати рахунки індивідуально до специфіки роботи підприємства» [19] і пропонує удосконалити форму Звіту про фінансові результати та порядок їх визначення відповідно до аналітичних рахунків.

Назарова Г. та Кононенко Л. запропонована форма і розроблені макети «Звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) із зміною структури його показників. Для суб'єктів малого підприємництва у фінансовий звіт додаткового слід ввести в окремий рядок значення показника «витрати, що пов'язані з нарахуванням єдиного податку». Запропоновано процедура формування фінансових результатів від основної діяльності, яка передбачає включення у розрахунок адміністративних витрат та витрат на збут. Така необхідність зумовлена тим, що адміністративні витрати та витрати на збут за своєю сутністю відносяться до основного виду діяльності будь-якого підприємства і мають постійний характер, відповідно, їх доцільно відображати у складі витрат від основної діяльності» [17]. Крім того, авторами зауважено на тому, що «доцільно саме визначати у формі фінансові результати за видами діяльності підприємства; показник валового прибутку (збитку) має дуже вузьке інформаційне значення для користувачів фінансової звітності, тому, що не враховує значення таких витрат, як адміністративні та витрати на збут, які безпосередньо є витратами від основної діяльності» [17].

Мулик Т.О. «для підвищення аналітичності інформації Звіту про фінансові результати пропонує змінити структуру діючої форми і зауважує на використанні форми звіту, яка використовується за кордоном – Звіту про прибутки і збитки» [20].

Шевчук В.К. зауважує на важливості відображення фінансових результатів у внутрішній звітності: «важливим є формування у звітності інформації, достатньої для стратегічного управління прибутком. В ринкових умовах ефективна господарська діяльність підприємства полягає в розмежуванні облікових даних для потреб її внутрішніх та зовнішніх користувачів. Цього можна досягти шляхом удосконалення системи аналітичного обліку» [21].

Вплив собівартості на формування фінансових результатів міжнародних вантажних перевезень досліджували Жураковська І.В. та Тлучкевич Н.В. [22].

Питання аналізу фінансових результатів розглядають в контексті завдань і методики аналізу. Так, Полятикіна Л.І. та Новикова С.В. до завдань аналізу фінансових результатів діяльності відносять «оцінювання динаміки абсолютних показників фінансових результатів; визначення спрямованості і розміру впливу окремих чинників на суму прибутку та рівень рентабельності; виявлення й оцінювання можливих резервів зростання прибутку і рентабельності» [2]. Полятикіна Л.І., Новикова С.В. [2] та Нагорна І.В. [23] зауважують на тому, що «аналіз фінансових результатів не може бути обмежений тільки аналізом чистого грошового потоку або прибутку. Кожен показник дає інформацію про підприємство в певному розрізі, і лише комплексний розгляд показників дасть нам можливість отримати повне уявлення про стан підприємства та його подальші можливості» [2; 23].

Нагорна І.В. рекомендує «для уникнення негативних факторів у майбутньому, аналізувати вплив різних факторів на величину прибутку» [23].

Проскуріна Н. пропонує використовувати «аналіз фінансового стану та фінансових результатів діяльності підприємства як інструмент оцінки ефективності діяльності підприємства» [24] та наголошують на використанні «відносно невеликої кількості фінансових показників, цей факт не полегшує і не впорядковує процес оцінки загального фінансового становища підприємства, але змушує свідомо підходити до обрання найважливіших та найвлучніших фінансових показників, які використовуються в точковому аналізі» [24].

Купріна Н.М. пропонує методика економічного аналізу фінансових результатів та їх факторний аналіз з використанням «адитивної моделі для проведення багаторівневого факторного аналізу фінансових результатів від звичайної діяльності з урахуванням сучасних напрямів та видів діяльності промислового підприємства, що підвищує якість його виконання та можливості визначення впливу значно більшої кількості факторів» [25]. Автор рекомендує «для управління доходами, витратами та фінансовими результатами здійснювати аналіз фінансових результатів за такою методикою: аналіз складу, динаміки та структури фінансових результатів; аналіз формування та динаміки фінансових результатів підприємства від основної операційної діяльності; детальний аналіз формування, динаміки та структури фінансових результатів від іншої операційної діяльності; аналіз формування чистого прибутку; аналіз рентабельності виробництва; для виявлення та усунення негативних факторів та збільшення впливу позитивних, факторний аналіз фінансових результатів» [25].

Будько О.В. розглядає аналіз фінансових результатів «у системі комплексного оцінювання стану та рівня економічної безпеки. Результати аналізу дадуть змогу сформувати ефективну політику управління підприємством, яка буде спрямована на досягнення визначених стратегічних і тактичних цілей, а саме забезпечення стійкого економічного зростання, забезпечення фінансової стійкості, безперебійного функціонування на ринку, розширення виробництва, освоєння нових технологій виробництва, розроблення нових проєктів» [26].

Глушко А.Д. стверджує, що «аналіз фінансових результатів не може бути обмеженим лише розрахунком окремих показників» [27]. Автором обґрунтовано узагальнюючу «модель аналізу фінансових результатів діяльності підприємства, якою визначено мету, об'єкти, етапи та інструментарій проведення оцінювання фінансових результатів, яка є основою для виявлення резервів підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання» [27].

У своїх дослідженнях щодо методики аналізу фінансових результатів Глушко А.Д. зауважує на тому, що «проведений аналіз економічної літератури

дозволив виявити відсутність єдиної методики аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Так, більшість аналітиків аналізують різні показники, що характеризують фінансові результати діяльності підприємства. За результатами окремих показників формується загальний висновок відносно ефективності його діяльності. Водночас вибір того чи іншого показника залежить від мети аналізу, специфіки підприємства, що аналізується, рівня конкуренції на ринках тощо» [27]. Автор пропонує проводити аналіз фінансових результатів за такими напрямками: «оцінка рівня, динаміки й структури фінансових результатів та показників, що їх формують, тобто доходів і витрат; аналіз фінансового результату від операційної діяльності як основної діяльності підприємства; визначення впливу основних факторів на формування фінансового результату суб'єкта господарювання; аналіз показників рентабельності; аналіз напрямів розподілу і використання прибутку; аналіз резервів збільшення прибутку та рентабельності; аналіз беззбитковості» [27].

Тлущкевич Н.В. та Нужна О.А. запропонували для потреб управлінського обліку «деталізувати і визначати маржинальний прибуток за джерелами його отримання: від реалізації продукції та загальний маржинальний прибуток. Для прийняття управлінських рішень рекомендовано здійснювати розрахунок точки беззбитковості послідовно за етапами та видами маржинального прибутку» [28].

Досліджують проблеми формування, організації і методики обліку, аналізу й контролю фінансових результатів в дисертаційних працях (додаток А, таблиця 1.3).

Наукова новизна стосується удосконалення методики і організації обліку та аналізу фінансових результатів, синтетичного обліку фінансових результатів і відображення їх в звітності, видів фінансових результатів, управлінського обліку фінансових результатів. При цьому, практично відсутні дисертації по обліку і аналізу фінансових результатів автотранспортних підприємств.

Так, Сич Д.М. «вдосконалено методику та організацію управлінського обліку та аналізу фінансових результатів діяльності виробничих підприємств, удосконалено організаційні форми управлінського обліку фінансових результатів в розрізі виробничих процесів; визначено особливості організації управлінського обліку фінансових результатів у складі інтегрованої системи бухгалтерського обліку виробничого підприємства» [29].

Таблиця 1.3. – Дисертації по темі дослідження

Автор	Тема	Рік
Гавриленко О.Є. [13]	Облік і внутрішній контроль фінансових результатів на підприємствах міського транспорту	2019
Сич Д.М. [29]	Управлінський облік і аналіз фінансових результатів діяльності виробничих підприємств	2019
Алнаїмат Мохаммад Ахмад Салех [30]	Облік і аналіз фінансових результатів підприємств України та Йорданії	2018
Фецович Т.Р. [31]	Стратегічний аналіз результатів діяльності підприємств	2015

Джерело: сформовано на основі [13; 29-31].

Алнаїмат Мохаммад Ахмад Салех подано рекомендації щодо «вдосконалення обліку фінансових результатів підприємствами України на основі досвіду Йорданії, визначено напрями розвитку інформаційного забезпечення аналізу фінансових результатів у системі корпоративної звітності вітчизняних підприємств» [30].

Для стратегічного аналізу фінансових результатів Фецович Т.Р. розроблено «його методику на основі економіко-математичних методів та запропоновано ряд аналітичних моделей дослідження» [31].

У закордонних працях увагу звертають на відображення фінансових результатів у звітності. Так, Hallunovi A. досліджує «вплив різних практик бухгалтерського обліку («креативний облік») на якість фінансової звітності та відображення фінансових результатів на виробничих компаніях Албанії» [33]. Автор зауважує, що «найважливіші елементи практик впровадження зосереджені на скороченні витрат та збільшенні прибутку» [33].

Отже, в більшості досліджень об'єктом виступають саме фінансові результати та прибуток, зокрема організація їх обліку, відображення в звітності, контроль та аналіз. При цьому, мало наукових праць стосується організації обліку і аналізу фінансових результатів саме автотранспортних підприємств.

1.3. Правове забезпечення організації обліку фінансових результатів автотранспортних підприємств

Правові аспекти організації обліку фінансових результатів автотранспортних підприємств характеризуються зовнішнім і внутрішнім нормативним забезпеченням обліку доходів, витрат і фінансових результатів. До зовнішніх правових документів відносяться Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [34], НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [11], НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» [35], НП(С)БО 15 «Дохід» [36], НП(С)БО 16 «Витрати» [37], НП(С)БО 17 «Податок на прибуток» [38], МСБО 1 «Подання фінансової звітності» [39], Податковий кодекс [40], Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності № 433 [41] та інші положення і рекомендації [42-47].

До внутрішніх правових документів на рівні підприємства відноситься Наказ про облікову політику, який складається відповідно до Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства [47] і відображає методику формування та відображення в обліку і звітності фінансових результатів автотранспортних підприємств.

Облік фінансових результатів ведуть згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [34], яким «визначені основні терміни, принципи обліку і звітності, порядок ведення обліку» [34] та НП(С)БО.

Формування фінансових результатів в обліку полягає у співставності доходів і витрат звітного періоду. Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначено «принцип нарахування – доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів» [34]. Цим же документом та НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [11], НП(С)БО 15 «Доходи» [36], НП(С)БО 16 «Витрати» [37] подані визначення доходів і витрат: «доходи – збільшення економічних

вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)» [11; 34; 36]; «витрати – зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками)» [11; 34; 37].

НП(С)БО 15 «Доходи» [36] та НП(С)БО 16 «Витрати» [37] визначено «методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи і витрати підприємства та її розкриття у фінансовій звітності» [36-37].

Для обліку собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті автотранспортні підприємства крім НП(С)БО 16 «Витрати» застосовують Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті [46].

Відповідно до п. 3 «Терміни, що використовуються в національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку» НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», фінансові результати визначені у поняттях «прибуток» та «збиток»: «прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати; – збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати» [11].

ПКУ визначено «порядок визнання доходів і витрат в цілях оподаткування та нарахування податку на прибуток» [40]. При визначенні об'єкта оподаткування, для визнання доходів та витрат застосовується методика відповідно до НП(С)БО» [36; 37].

Регулювання розрахунку податку на прибуток ПКУ наведено в таблиці 1.4.

НП(С)БО 17 «Податок на прибуток» [38] визначає «методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати, доходи, активи і зобов'язання з податку на прибуток та її розкриття у фінансовій звітності» [38]. Згідно НП(С)БО 17 «Податок на прибуток»:

Таблиця 1.4. – Регулювання розрахунку податку на прибуток ПКУ

Поняття	Суть
Об'єкт оподаткування	«прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень Податкового Кодексу; дохід (прибуток) нерезидента із джерелом походження з України, що підлягає оподаткуванню згідно з ПКУ» [40].
База оподаткування	«грошове вираження об'єкту оподаткування, визначеного згідно ПКУ» [40].
Ставка податку	18%
Обчислення податку та сплата	«податок нараховується платником самостійно за визначеною ставкою від бази оподаткування згідно ПКУ податковими (звітними) періодами для податку на прибуток підприємств, крім випадків, передбачених ПКУ, є календарні: квартал, півріччя, три квартали, рік податкова декларація розраховується наростаючим підсумком податковий (звітний) період починається з першого календарного дня податкового (звітного) періоду і закінчується останнім календарним днем податкового (звітного) періоду, крім випадків, передбачених ПКУ» [40].
Податкова звітність	«декларація з податку на прибуток» [40].

Джерело: [40].

– «обліковий прибуток (збиток) - сума прибутку (збитку) до оподаткування, визначена в бухгалтерському обліку і відображена у звіті про фінансові результати за звітний період;

– податковий прибуток (збиток) - сума прибутку (збитку), визначена за податковим законодавством об'єктом оподаткування за звітний період.

– поточний податок на прибуток - сума податку на прибуток, визначена у звітному періоді відповідно до податкового законодавства» [38].

Фінансові результати відображають у фінансовій звітності відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [11], НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» [35] та Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності № 433 [41]:

– НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» – «фінансові результати та послідовність їх формування відображаються у формі № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», форма якого затверджена, і поділяються на «фінансовий результат від операційної діяльності, фінансовий результат до оподаткування, чистий фінансовий результат; у звіті про фінансові результати розкривається інформація про доходи, витрати, прибутки і збитки, інший сукупний дохід та сукупний дохід підприємства за звітний період» [11];

– НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» – застосовують підприємства, які відображають фінансові результати за спрощеною системою обліку: «визначає зміст і форму фінансової звітності малого підприємства (Баланс, форма 1-м, Звіт про фінансові результати, форма 2-м); фінансової звітності мікропідприємства (Баланс, форма № 1-мс, Звіт про фінансові результати, форма № 2-мс)» [35];

– Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності № 433 [26] – «визначають розкриття інформації за статтями звітності» [41].

Згідно НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [11] в Балансі та Звіті про власний капітал відображають фінансові результати на кінець звітного періоду.

Відповідно до МСБО 1 «Подання фінансової звітності» [39] «при складанні консолідованої фінансової звітності фінансові результати відображають у статтях «Загальний сукупний прибуток», «Загальний сукупний прибуток» та «Прибуток або збиток» [39].

Процес формування фінансових результатів відображається у первинних і зведених документах згідно «Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» [42] та «Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку» [43].

Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань, господарських операцій підприємства і організацій та Інструкції по його застосуванню для обліку фінансових результатів призначені рахунки 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» та 79 «Фінансові результати» [44; 45].

В цілому, правове забезпечення обліку фінансових результатів автотранспортних підприємств розглядалося нами у праці [48].

Висновки до розділу 1

1. Фінансові результати характеризують результат діяльності економічних суб'єктів. Сутність та поняття фінансових результатів відображаються в процесі формування й відображення їх в бухгалтерському обліку. Суть фінансових результатів з позиції обліку і аналізу відрізняється від їх економічного трактування. Більшість визначень цього поняття містить порівняння доходів і витрат та форму результатів – прибуток і збиток. Для цілей бухгалтерського обліку поняття фінансових результатів характеризує їх сутність, зміст та форма прояву. Класифікують фінансові результати в основному залежно від порядку їх формування і відображення в звітності.

2. Об'єктом дослідження наукових статей та дисертаційних праць у різних галузях економіки є теоретичні, методичні та практичні аспекти організації обліку і аналізу фінансових результатів. Все частіше у наукових працях наголошують на важливості відображення в обліковій політиці методики обліку і формування фінансових результатів, а також приділяють увагу проблемам відображення фінансових результатів у звітності, їх деталізації та синтетичного обліку з врахуванням особливостей кожної галузі, видам фінансових результатів, управлінському обліку фінансових результатів. Практично відсутні дисертації по фінансових результатах автотранспортних підприємств.

3. Правове забезпечення організації обліку фінансових результатів на автотранспортних підприємствах включає Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність», НП(С)БО 15 «Дохід», НП(С)БО 16 «Витрати», НП(С)БО 17 «Податок на прибуток», МСБО 1 «Подання фінансової звітності», Податковий кодекс та інші правові документи. Для обліку собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті автотранспортні підприємства крім Н(П)СБО 16 «Витрати» застосовують Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

2.2. Статистична оцінка діяльності автотранспортних підприємств

Діяльність автотранспортних підприємств відноситься до КВЕД Н «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність», зокрема КВЕД 49 «Наземний і трубопровідний транспорт». При цьому, діяльність за КВЕД 49 «Наземний і трубопровідний транспорт» включає діяльність за такими КВЕД: 49.1 Пасажирський залізничний транспорт міжміського сполучення; 49.2 Вантажний залізничний транспорт; 49.3 Інший пасажирський наземний транспорт; 49.4 Вантажний автомобільний транспорт, надання послуг перевезення речей; 49.5 Трубопровідний транспорт [49].

Досліджувані нами підприємства здійснюють діяльність за основним КВЕД 49.41 «Вантажний автомобільний транспорт».

Проведемо оцінку обсягів вантажів і пасажирів, вантажо- та пасажирообіг по транспортній галузі в цілому (таблиця 2.1)

Таблиця 2.1. - Перевезено вантажів і пасажирів, вантажо- та пасажирообіг в Україні протягом 2022-2024 років

Показник	Од. вим.	2022	2023	2024	Відхилення	
					2023/ 2022	2024/ 2023
Обсяг перевезених вантажів	млн.т	317,5	328,3	354,0	10,8	25,7
	у % до відповідного попереднього періоду	51,1	103,4	107,8	52,3	4,4
Вантажообіг	млн.ткм	166731,3	163360,4	184581,7	-3370,9	21221,3
	у % до відповідного попереднього періоду	57,6	98,0	113,0	40,4	15,0
Кількість перевезених пасажирів	млн.пас.	1600,6	2037,6	2176,2	437,0	138,6
	у % до відповідного попереднього періоду	60,3	127,3	106,8	67,0	-20,5
Пасажирообіг	млн.пас.км	31142,8	39397,7	43385,2	8254,9	3987,5
	у % до відповідного попереднього періоду	49,6	126,5	110,1	76,9	-16,4

Джерело: побудовано на основі [50-54].

В Україні обсяги перевезених вантажів збільшилися за 3 роки на 36,5 млн. (у 2023 на 10,8 млн.т., у 2024 на 25,7 млн.т.). У порівнянні з 2022 роком обсяги перевезених вантажів зросли на 3,4%, з 2023 роком на 7,8%. Також збільшилися і обсяги вантажообігу у 2024 році на 21221,3 млн.ткм. (13%), тоді як у 2023 році вони зменшилися на 3370,9 млн.ткм. (2%) (рисунок 2.1-2.2).

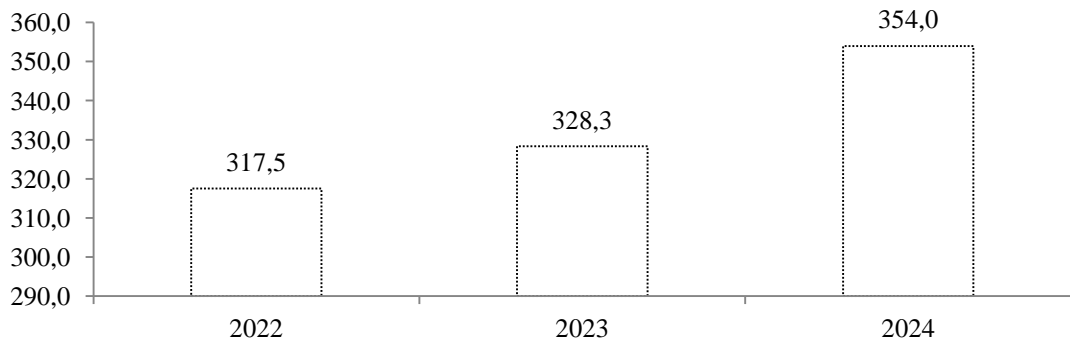

Рисунок 2.1 Обсяги перевезених вантажів в Україні за 2022-2024 роки, млн.т.

Джерело: побудовано на основі [50-54].

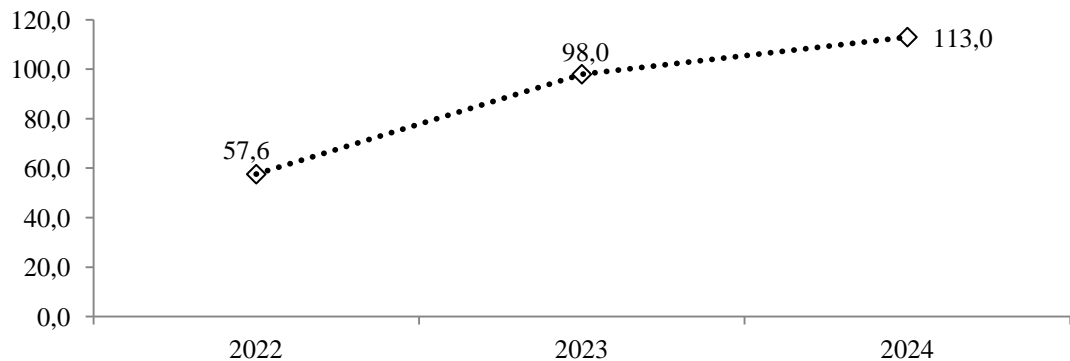

Рисунок 2.2 Вантажообіг в Україні за 2022-2024 роки, млн.ткм.

Джерело: побудовано на основі [50-54].

У пасажирському транспорті збільшився і пасажирообіг і кількість перевезених вантажів. Так у 2023 році кількість перевезених пасажирів збільшилася на 437 млн.пас. (27,3%). У 2024 році на 138,6млн.пас. (6,8%). При цьому, пасажирообіг у 2023 році збільшився на 8254,9 млн.пас.км. (26,5%), у 2024 році на 3987,5 млн.пас.км. (10,1%).

По автомобільному транспорту протягом 2024 року та січня-серпня 2025 року також збільшилися показники перевезених вантажів і пасажирів та вантажообіг (таблиця 2.2, рисунок 2.3).

Таблиця 2.2. - Перевезено вантажів і пасажирів, вантажообіг автомобільного транспорту в Україні протягом 2024 року та січня-серпня 2025 року

Показник	Од. вим.	2024	Січень-серпень 2025
Вантажообіг автомобільного транспорту	млн.ткм	39366,2	25432,8
	у % до відповідного попереднього періоду	100,7	97,4
Обсяги перевезених вантажів автомобільним транспортом	млн.т	128,8	77,4
	у % до відповідного попереднього періоду	101,1	90,7
Кількість перевезених пасажирів автомобільним транспортом	млн.	915,3	612,6
	у % до відповідного попереднього періоду	114,0	100,9

Джерело: побудовано на основі [55-56].

В Україні вантажообіг автомобільного транспорту у 2024 році становить 39366,2 млн.ткм., що на 0,7% більше ніж у 2023 році. Протягом січня-серпня 2025 року цей показник зменшився на 2,6% у порівнянні з цим же періодом 2024 року і становить 25432,8 млн.ткм.

У порівнянні з 2023 роком обсяги перевезених вантажів автомобільним транспортом у 2024 році зросли на 1,1%, з січнем-серпнем 2024 року вони зменшилися на 9,3%. Також збільшилася і кількість перевезених вантажів автомобільним транспортом у 2024 на 14,0% (за рік становить 915,3 млн.) у січні-серпні 2025 року на 0,9% (станом на 01.09.2025 року становить 612,6 млн.).

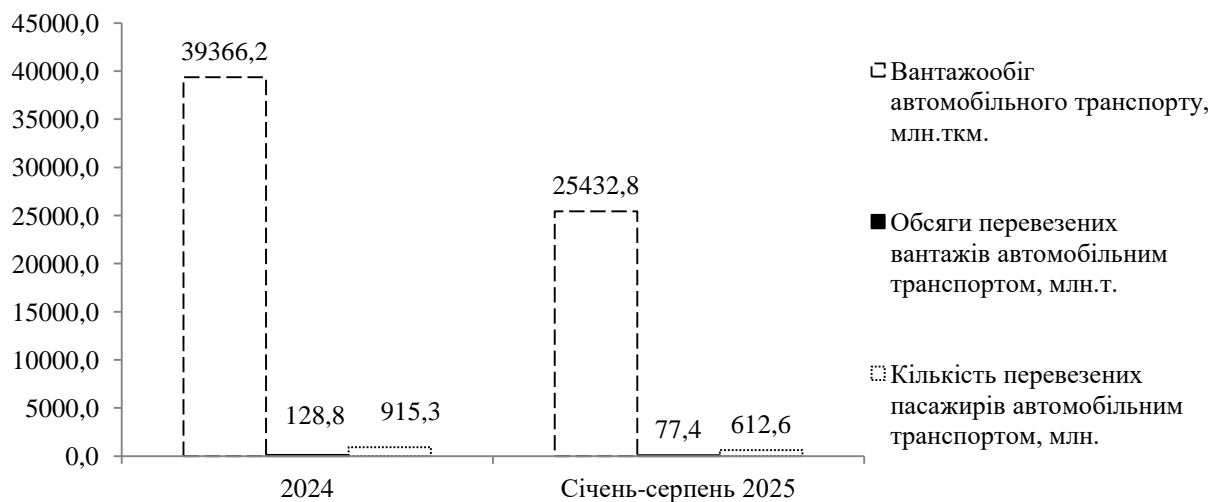

Рисунок 2.3 Обсяги перевезених вантажів, пасажирів та вантажообіг автомобільного транспорту в Україні за 2024 рік та січень-серпень 2025 року

Джерело: побудовано на основі [55-56].

Оцінка вантажообігу досліджуваних підприємств України нами розглядалася у праці [57].

На збільшення обсягів перевезень вплинуло збільшення кількості суб'єктів господарювання у транспортній галузі в цілому та за КВЕД 49.4 «Вантажний автомобільний транспорт, надання послуг перевезення речей» (таблиця 2.3).

Таблиця 2.3. - Кількість діючих суб'єктів господарювання за видом економічної діяльності «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» у 2022-2024 роках

Вид діяльності	2022		2023		2024		Відхилення, од.	
	усього, од.	%	усього, од.	%	усього, од.	%	2023/2022	2024/2023
Усього КВЕД Н	88184	100,00	101749	100,00	100953	100,00	13565	-796
КВЕД 49 Наземний і трубопровідний транспорт	65756	74,57	75620	74,32	75396	74,68	9864	-224
КВЕД 49.1 Пасажирський залізничний транспорт міжміського сполучення	2	0,003	5	0,01	4	0,01	3	-1
КВЕД 49.2 Вантажний залізничний транспорт	149	0,23	179	0,24	173	0,23	30	-6
КВЕД 49.3 Інший пасажирський наземний транспорт	10996	16,72	11797	15,60	11964	15,87	801	167
КВЕД 49.4 Вантажний автомобільний транспорт, надання послуг перевезення речей	54599	83,03	63627	84,14	63244	83,88	9028	-383
КВЕД 49.41 Вантажний автомобільний транспорт	53656	98,27	62399	98,07	62048	98,11	8743	-351
КВЕД 49.5 Трубопровідний транспорт	10	0,02	12	0,02	11	0,01	2	-1

Джерело: побудовано на основі [58].

В Україні транспортною діяльністю займається значна кількість суб'єктів господарювання і за 3 роки їх величина збільшилася. В цілому по КВЕД Н «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» кількість діючих суб'єктів господарювання збільшилася у 2023 році на 13565 од. та зменшилася у 2024 році на 796 од. Частка суб'єктів господарювання за КВЕД 49 «Наземний і трубопровідний транспорт» займає більше 74%. У 2023 році їх кількість збільшилася на 9864 од. та зменшилася у 2024 році на 224 од. і станом на 1 січня 2025 року становить 75396 од. (рисунок 2.4).

За видами діяльності по КВЕД 49 «Наземний і трубопровідний транспорт» кількість суб'єктів господарювання збільшилася у 2023 році та зменшувалася у 2024 році.

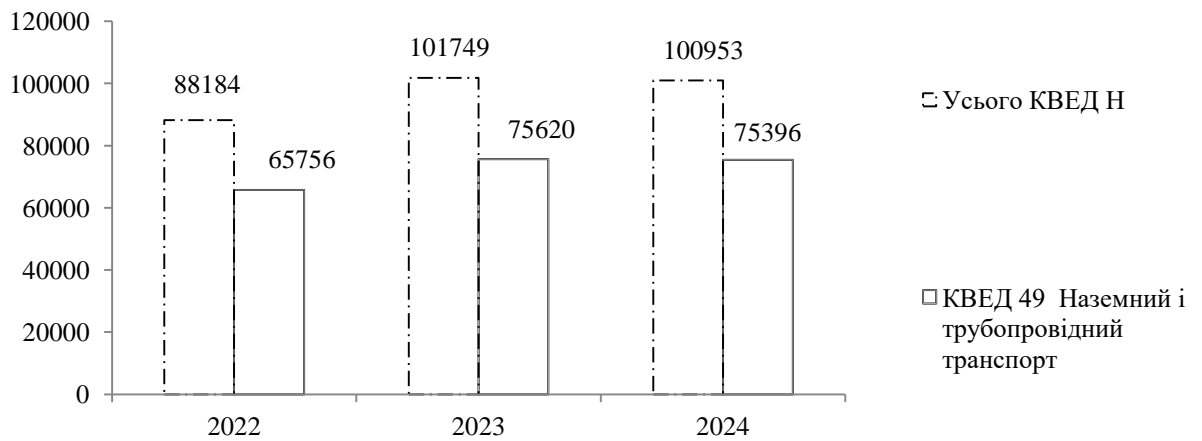

Рисунок 2.4 Кількість діючих суб'єктів господарювання по КВЕД 49 «Наземний і трубопровідний транспорт» за 2022-2024 роки, од.

Джерело: побудовано на основі [58].

У 2024 році їх кількість зменшилася за КВЕД 49.1 на 1 од., КВЕД 49.2 на 6 од., КВЕД 46.4 на 383 од. та КВЕД 49.5 на 1 од. При цьому, збільшилася кількість суб'єктів господарювання за КВЕД 49.3 на 167 од. За КВЕД 49.41 «Вантажний автомобільний транспорт» їх кількість зменшилася на 351 од. (рисунок 2.5).

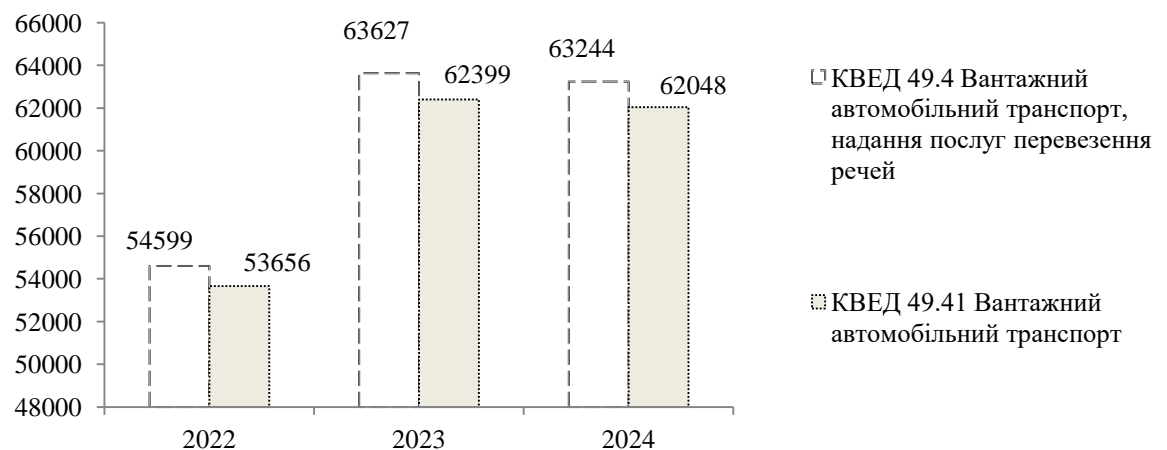

Рисунок 2.5 Кількість діючих суб'єктів господарювання по КВЕД 49.4 «Вантажний автомобільний транспорт, надання послуг перевезення речей» за 2022-2024 роки, од.

Джерело: побудовано на основі [58].

Так, більше 83 % суб'єктів господарювання займаються по КВЕД 49.4 «Вантажний автомобільний транспорт, надання послуг перевезення речей», з

них більше 98% по КВЕД 49.41 «Вантажний автомобільний транспорт».

При цьому, 15-16% займають суб'єкти господарювання по КВЕД 49.3 «Інший пасажирський наземний транспорт». Решта видів діяльності займають 0,003-0,24%.

За досліджуваній період суттєво збільшилися і обсяги наданих послуг транспортними підприємствами в цілому та вантажним автомобільним транспортом (таблиця 2.4. рисунок 2.6).

Таблиця 2.4. - Обсяги реалізації продукції (товарів, послуг) по КВЕД 49.41 «Вантажний автомобільний транспорт» за 2022-2024 роки

Види діяльності	2022		2023		2024		Відхилення, млн.грн.	
	усього, млн.грн.	%	усього, млн.грн.	%	усього, млн.грн.	%	2023/2022	2024/2023
Усього КВЕД Н	541964,86	100,00	638677,16	100,00	692275,45	100,00	96712,30	53598,29
КВЕД 49 Наземний і трубопровідний транспорт	290874,99	53,67	331252,18	51,87	352619,68	50,94	40377,19	21367,50
КВЕД 49.4 Вантажний автомобільний транспорт, надання послуг перевезення речей	130342,79	44,81	159410,35	48,12	168435,36	47,77	29067,56	9025,01
КВЕД 49.41 Вантажний автомобільний транспорт	129470,88	99,33	159245,07	99,90	168242,51	99,89	29774,19	8997,44

Джерело: побудовано на основі [59].

Так, за 2022-2024 роки в цілому по транспорту обсяги реалізації послуг збільшилися на 150310,59 млн.грн. (у 2023 на 96712,3 млн.грн. та у 2024 на 53598,29 млн.грн.).

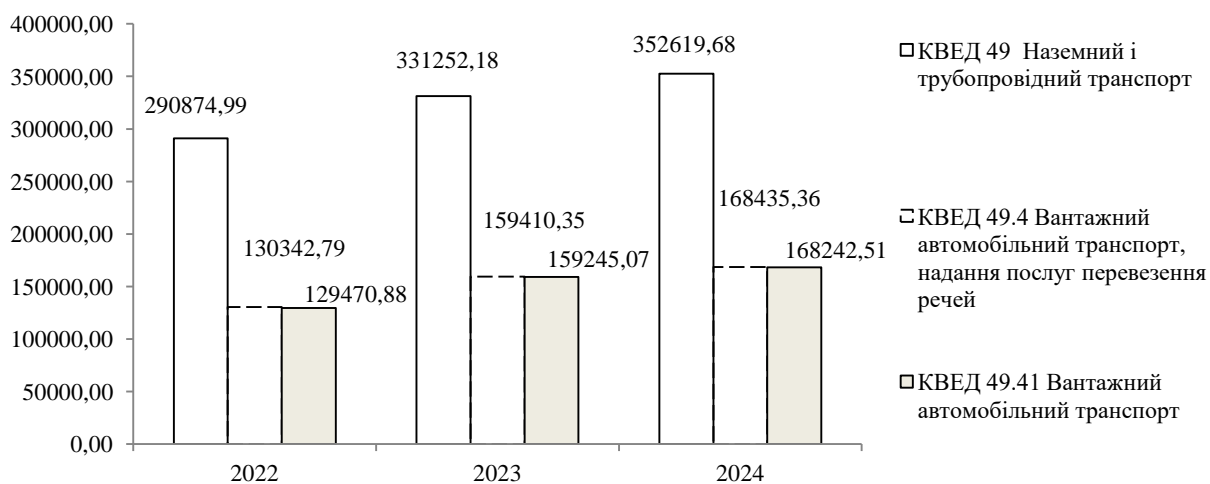

Рисунок 2.6 Обсяги реалізації послуг по КВЕД 49 «Наземний і трубопровідний транспорт» за 2022-2024 роки, млн.грн.

Джерело: побудовано на основі [59].

По діяльності наземного і трубопровідного транспорту (КВЕД 49) обсяги реалізації послуг у 2024 році збільшилися на 21367,5 млн.грн. і займають 50-53% у обсягах реалізації по галузі в цілому. При цьому, по КВЕД 49.4 вони збільшилися на 9025,01 млн.грн., а по КВЕД 49.41 на 8997,44 млн.грн. В обсягах реалізації транспортних послуг по КВЕД Н, 50,94-53,67% займають обсяги реалізації по КВЕД 49, і з них 44,81-47,77% це обсяги реалізації по КВЕД 49.41 «Вантажний автомобільний транспорт» (рисунок 2.7).

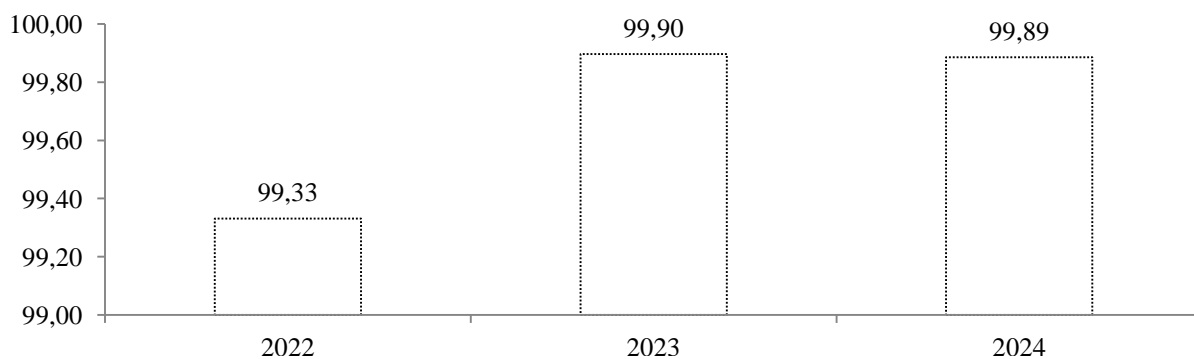

Рисунок 2.7 Питома вага обсягів реалізації послуг по КВЕД 49.41 «Вантажний автомобільний транспорт» за 2022-2024 роки, %

Джерело: побудовано на основі [60].

Отже, в цілому показники діяльності автотранспортних підприємств покращилися.

Об'єктом дослідження обрано автотранспортне підприємство ТЗОВ «Бізнес-Рейс», яке надає послуги з перевезення вантажів, а саме займається послугами вантажного автомобільного транспорту.

Організаційно-правова форма – товариство з обмеженою відповідальністю. ТОВ здійснює діяльність згідно Статуту. Органом управління є загальні збори учасників. Види діяльності ТЗОВ «Бізнес-Рейс» представлені на рисунку 2.8.

На ТЗОВ «Бізнес-Рейс» станом на 01.01.2025 року зареєстровано 34 працівника. Організаційна структура ТЗОВ «Бізнес-Рейс» представлена на рисунку 2.9.

ТЗОВ «Бізнес-Рейс» самостійно здійснює автотранспортну діяльність, укладає господарські договори та несе відповідальність за їх виконання.

Основний вид діяльності	49.41 Вантажний автомобільний транспорт
Додаткові види діяльності	01.61 Допоміжна діяльність у рослинництві
	45.11 Торгівля автомобілями та легковими автотранспортними засобами
	45.19 Торгівля іншими автотранспортними засобами
	96.09 Надання інших індивідуальних послуг, н.в.і.у.
	46.73 Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням
	47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами
	47.25 Роздрібна торгівля напоями в спеціалізованих магазинах
	47.26 Роздрібна торгівля тютюновими виробами в спеціалізованих магазинах
	47.52 Роздрібна торгівля залізними виробами, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами в спеціалізованих магазинах
	47.99 Інші види роздрібної торгівлі поза магазинами
	49.31 Пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення
	49.32 Надання послуг таксі
	49.39 Інший пасажирський наземний транспорт, н.в.і.у.
	52.21 Допоміжне обслуговування наземного транспорту
	52.29 Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту
	63.99 Надання інших інформаційних послуг, н.в.і.у.
	68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна
	35.11 Виробництво електроенергії
01.13 Вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів	
01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	
47.76 Роздрібна торгівля квітами, рослинами, насінням, добривами, домашніми тваринами та кормами для них у спеціалізованих магазинах	
46.75 Оптова торгівля хімічними продуктами	
46.71 Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами	
47.30 Роздрібна торгівля паливом	
35.14 Торгівля електроенергією	
35.13 Розподілення електроенергії	
35.12 Передача електроенергії	

Рисунок 2.8 Види діяльності ТзОВ «Бізнес-Рейс»

Джерело: побудовано на основі [60-61].

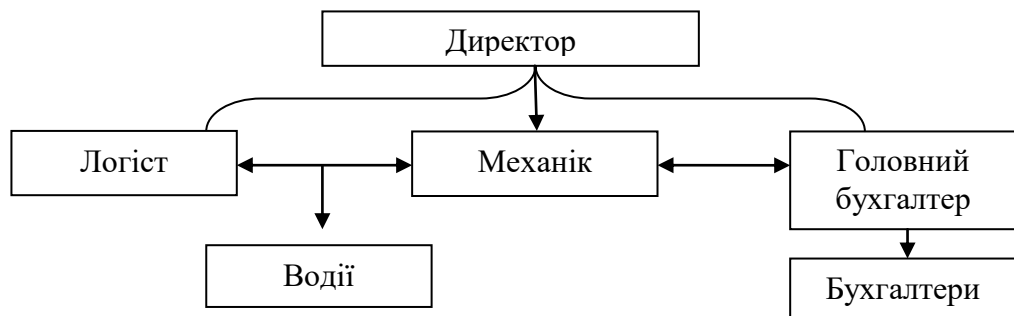

Рисунок 2.9 Організаційна структура ТзОВ «Бізнес-Рейс»

Джерело: побудовано за даними ТзОВ.

На 1.01.2025 року валюта балансу ТзОВ «Бізнес-Рейс» становить 38229,4 тис.грн. Актив включає розділи 1 і 2, пасив – розділи 1 і 3. Протягом 2022-2024 років валюта балансу ТзОВ «Бізнес-Рейс» збільшилася (таблиця 2.5, рисунок 2.10). У 2023 році на 13756,1 тис.грн (58,13%), а у 2024 році на 808,8 тис.грн. (2,16%).

Таблиця 2.5. - Аналіз динаміки балансу ТзОВ «Бізнес-Рейс» за 2022-2024 роки

Розділ балансу	Роки			Абсолютне відхилення, тис.грн.		Відносне відхилення, %	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Актив							
1. Необоротні активи	21195,6	28179	26815,5	6983,4	-1363,5	32,95	-4,84
1.1 Основні засоби	21195,6	28179	26815,5	6983,4	-1363,5	32,95	-4,84
2. Оборотні активи	2468,9	9241,6	11413,9	6772,7	2172,3	274,32	23,51
2.1. Запаси	423,1	123	286,3	-300,1	163,3	-70,93	132,76
2.2. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи	2045,8	9118,6	10223,3	7072,8	1104,7	345,72	12,11
2.3. Гроші та їх еквіваленти	-	-	904,3	-	904,3	-	-
Баланс	23664,50	37420,60	38229,40	13756,1	808,8	58,13	2,16
Пасив							
1. Власний капітал	10270	14518,7	19423,3	4248,7	4904,6	41,37	33,78
1.1. Зареєстрований (пайовий) капітал	83	383	383	300	-	361,45	-
1.2. Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)	10187	14135,7	19040,3	3948,7	4904,6	38,76	34,70
3. Поточні зобов'язання	13394,5	22901,9	18806,1	9507,4	-4095,8	70,98	-17,88
3.1. Короткострокові кредити банків	3081,70	4558,30	1750,00	1476,6	-2808,3	47,92	-61,61
3.2. Поточна кредиторська заборгованість	685,8	5874,6	8633,2	5188,8	2758,6	756,61	46,96
3.3. Інші поточні зобов'язання	9627	12469	8422,9	2842	-4046,1	29,52	-32,45
Баланс	23664,50	37420,60	38229,40	13756,1	808,8	58,13	2,16

Джерело: побудовано на основі фінансової звітності.

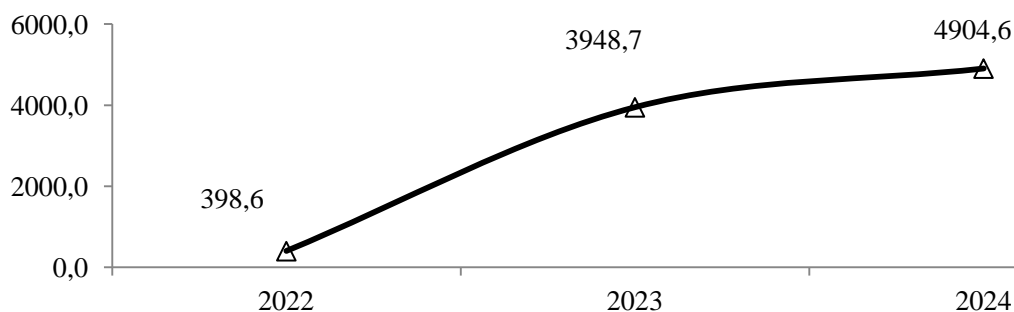

Рисунок 2.10 Валюта балансу ТзОВ «Бізнес-Рейс» за 2022-2024 роки, тис.грн.

Джерело: побудовано на основі фінансової звітності.

Протягом 2023 року актив балансу ТзОВ «Бізнес-Рейс» збільшився за рахунок основних засобів на 6983,4 тис.грн. (32,95%) та оборотних активів на 6772,7 тис.грн. (274,32%) (дебіторська заборгованість за продукцію на 7072,8 тис.грн. (345,72%). Зменшилися в оборотних активах запаси на 300,1 тис.грн. (70,93%). Пасив балансу ТзОВ «Бізнес-Рейс» збільшився за рахунок усіх розділів балансу: власний капітал на 4248,7 тис.грн. (41,37%) за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку на 3948,7 тис.грн. (38,76%) і

зареєстрованого капіталу на 300,0 тис.грн. (361,45%), поточні зобов'язання на 9507,4 тис.грн. (70,98%).

Протягом 2024 року валюта балансу не суттєво збільшилася - на 2,16% за рахунок збільшення в активі дебіторської заборгованості на 1104,7 тис.грн. (12,1%), а в пасиві власного капіталу на 4904,6 тис.грн. (33,78%).

В необоротних активах на 1363,5 тис грн. (4,84%) зменшилися основні засоби. Оборотні активи в цілому збільшилися на 2172,3 тис грн. (23,51%). Зокрема, в оборотних активах більш як в 2 рази збільшилися запаси на 163,3 тис.грн. (132,76%), дебіторська заборгованість за послуги на 1104,7 тис.грн. (12,1%) та грошові кошти на 904,3 тис.грн.

Власний капітал ТЗОВ «Бізнес-Рейс» збільшився саме за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку на 4904,6 тис.грн. (33,78%). Зареєстрований капітал протягом 2023-2024 року не змінювався і становить 383,0 тис.грн. На початок 2025 року нерозподілений прибуток становить 19040,3 тис.грн. Поточні зобов'язання ТЗОВ «Бізнес-Рейс» зменшилися на 4095,8 тис.грн. (17,88%) за рахунок зменшення короткострокових кредитів на 2808,3 тис.грн. (61,61%) та інших поточних зобов'язань на 4046,1 тис.грн. (32,45%). При цьому, збільшилася поточна кредиторська заборгованість на 2758,6 тис.грн. (46,96%).

У структурі балансу ТЗОВ «Бізнес-Рейс» протягом 2022-2024 років найбільше займають необоротні активи та поточні зобов'язання (таблиця 2.6), зокрема: необоротні активи – 89,57%, 75,3%, 70,14% (у 2024 році зменшилися на 5,16%); оборотні активи – 10,43%, 24,7%, 29,86% (у 2024 році збільшилися на 5,16%); власний капітал – 43,40%, 38,8%, 50,81% (у 2024 році збільшився на 12,01%); поточні зобов'язання – 56,6%, 61,2%, 49,19% (у 2024 році зменшилися на 12,01%).

В складі необоротних активів ТЗОВ «Бізнес-Рейс» 100% це основні засоби. В оборотних активах ТЗОВ «Бізнес-Рейс» найбільшу частку займає дебіторська заборгованість за послуги – 88-98%.

У власному капіталі 98,0-99,0% займає саме нерозподілений прибуток (в балансі у 2024 році 49,81%). Зареєстрований капітал – 1,0%. У 2024 році в складі поточних зобов'язань 22,58% це кредиторська заборгованість за продукцію, товари і послуги та 2203% інші поточні зобов'язання.

Таблиця 2.6. - Аналіз структури балансу ТЗОВ «Бізнес-Рейс» за 2022-2024 роки

Розділ балансу	Роки			Абсолютне відхилення, %		Відносне відхилення, %	
	2022	2023	2024	2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
Актив							
1. Необоротні активи	89,57	75,30	70,14	-14,26	-5,16	-15,93	-6,85
1.1 Основні засоби	89,57	75,30	70,14	-14,26	-5,16	-15,93	-6,85
2. Оборотні активи	10,43	24,70	29,86	14,26	5,16	136,72	20,89
2.1. Запаси	1,79	0,33	0,75	-1,46	0,42	-81,62	127,84
2.2. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи	8,65	24,37	26,74	15,72	2,37	181,87	9,74
2.3. Гроші та їх еквіваленти	-	-	2,37	-	2,37	-	-
Баланс	100	100	100	-	-	-	-
Пасив							
1. Власний капітал	43,40	38,80	50,81	-4,60	12,01	-10,60	30,95
1.1. Зареєстрований (пайовий) капітал	0,35	1,02	1,00	0,67	-0,02	191,81	-2,12
1.2. Нерозподілені прибутки (непокріті збитки)	43,05	37,78	49,81	-5,27	12,03	-12,25	31,85
3. Поточні зобов'язання	56,60	61,20	49,19	4,60	-12,01	8,13	-19,62
3.1. Короткострокові кредити банків	13,02	12,18	4,58	-0,84	-7,60	-6,46	-62,42
3.2. Поточна кредиторська заборгованість	2,90	15,70	22,58	12,80	6,88	441,71	43,85
3.3. Інші поточні зобов'язання	40,68	33,32	22,03	-7,36	-11,29	-18,09	-33,88
Баланс	100	100	100	-	-	-	-

Джерело: побудовано на основі фінансової звітності.

З результатів оцінки фінансового стану ТЗОВ «Бізнес-Рейс» встановлено, що протягом 2022-2024 років ТЗОВ «Бізнес-Рейс» має кризовий фінансовий стан, але у 2024 році стан покращився і збільшилася сума власних оборотних коштів. При цьому, протягом досліджуваного періоду від'ємне значення має власний оборотний капітал і він є меншим за запаси ТЗОВ (таблиця 2.7-2.8).

Таблиця 2.7. - Показники фінансової стійкості ТЗОВ «Бізнес-Рейс» за 2022-2024 роки

Показник	Значення		
	2022	2023	2024
Запаси	423,10	123,00	286,30
Кредити короткострокові	3081,70	4558,30	1750,00
Наявність власних оборотних коштів	-10925,60	-13660,30	-7392,20
Коефіцієнт забезпечення запасів джерелами засобів	-25,82	-111,06	-25,82
Тип фінансової стійкості	крзовий фінансовий стан	крзовий фінансовий стан	крзовий фінансовий стан

Джерело: побудовано на основі фінансової звітності.

Таблиця 2.8. - Показники фінансового стану ТзОВ «Бізнес-Рейс» за 2022-2024 роки

Показник	2022	2023	2024	Відхилення 2023/2022	Відхилення 2024/2023
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,43	0,39	0,51	-0,04	0,12
Коефіцієнт фінансової залежності	0,57	0,61	0,49	0,04	-0,12
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,77	0,63	0,77	-0,13	0,14
Коефіцієнт фінансового ризику	1,30	1,58	0,97	0,27	-0,61

Джерело: побудовано на основі фінансової звітності.

Це підтверджує значення коефіцієнта забезпечення запасів джерелами засобів, який має від'ємне значення тому, що запаси не покриваються оборотними коштами (у 2024 році -25,82).

Коефіцієнт фінансової залежності ТзОВ «Бізнес-Рейс» у 2024 році відповідає нормативному значенню (<2), і зменшився до 0,49. На початок 2025 року на 1 грн. власних коштів припадає 0,49 грн. залучених коштів. Коефіцієнт фінансової незалежності збільшується та в 2024 році становить 0,51.

Коефіцієнт фінансового ризику зменшився у 2024 році на 0,61. На початок 2025 року на 1 грн. позикових коштів припадає 0,97 грн. власних коштів.

Коефіцієнт фінансової стабільності у 2024 році збільшився на 0,14 і становить 0,77 (відповідає нормативу (0,7-0,9), тому, на початок 2025 року ТзОВ «Бізнес-Рейс» покриває своє майно за рахунок власного капіталу.

Оцінка показників ліквідності ТзОВ «Бізнес-Рейс» вказує на те, що не є абсолютно ліквідним баланс ТзОВ, так як поточні зобов'язання більші за грошові кошти, і в 2022-2023 роках у підприємства взагалі відсутні грошові кошти на балансі (додаток Б, таблиця 2.9). Протягом 2024 року на ТзОВ «Бізнес-Рейс» покращилися (збільшилися) показники ліквідності.

Таблиця 2.9. - Показники ліквідності ТзОВ «Бізнес-Рейс» за 2022-2024 роки

Показники	2022	2023	2024	Відхилення 2024/2023
Коефіцієнт платоспроможності	0,000	0,000	0,048	0,048
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,000	0,000	0,053	0,053
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,198	0,497	0,652	0,155
Коефіцієнт покриття	0,239	0,504	0,669	0,165
Частка оборотних засобів у активах	0,104	0,247	0,299	0,052

Джерело: побудовано на основі фінансової звітності.

Протягом 2024 року на ТзОВ «Бізнес-Рейс» зросла частка оборотних засобів в балансі до 29,9% (збільшення на 0,052%), що є досить позитивним.

Є меншими нормативного значення коефіцієнт абсолютної ліквідності (0,2-0,35) та коефіцієнт платоспроможності (0,1-0,15). На 01.01.2025 року ТзОВ «Бізнес-Рейс» лише на 4,8% може погасити свої короткострокові зобов'язання. Разом з тим, станом на 01.01.2025 року коефіцієнт покриття збільшився на 0,165 і становить 0,669, тому, у ТзОВ «Бізнес-Рейс» збільшилася можливість погашення у короткі терміни поточних зобов'язань. Це підтверджує і збільшення у 2024 році коефіцієнта швидкої ліквідності ТзОВ «Бізнес-Рейс» на 0,155 (до 0,652). і не перевищує одиницю,

Так, в цілому протягом 2022-2024 років показники діяльності ТзОВ «Бізнес-Рейс» покращилися.

2.2. Організація обліку фінансових результатів

На автотранспортних підприємствах організація і методика обліку та складання фінансової звітності відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [34] наводиться в «Наказі про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику» [62].

На досліджуваному нами підприємстві ТзОВ «Бізнес-Рейс» функціонує бухгалтерія до складу якої входить один головний бухгалтер. Обов'язки головного бухгалтера наведені в таблиці 2.10. Посадові обов'язки бухгалтера ТзОВ «Бізнес-Рейс» визначені посадовою інструкцією. На ТзОВ «Бізнес-Рейс» відсутнє положення про бухгалтерію.

Бухгалтерія автотранспортних підприємств співпрацює з усіма підрозділами. Так, бухгалтер ТзОВ «Бізнес-Рейс» має взаємозв'язки з логістом з питань кількості укладених договорів з покупцями та постачальниками; тривалості рейсів, дат завантаження, замитнення і розвантаження; покупців та постачальників; собівартості реалізованих послуг.

Переважно на автотранспортних підприємствах та на ТзОВ «Бізнес-Рейс» ведуть бухгалтерський облік на загальних засадах та застосовують загальну систему оподаткування. ТзОВ «Бізнес-Рейс» подає фінансову звітність малого підприємства за календарний рік: баланс, звіт про фінансові результати [35].

Таблиця 2.10. – Обов'язки головного бухгалтера ТзОВ «Бізнес-Рейс»

Посада	Перелік рахунків, які веде	Перелік документів які складає	Перелік документів, які опрацьовує	Перелік форм звітності, що складає
Головний бухгалтер	10,11,13, 20,22, 23, 30,31, 36,37, 60,63,64, 66,65, 68 рахунки 4, 7 і 9 класу	Первинні та зведені документи по обліку необоротних активів, доходів і витрат, по обліку виробничих витрат та нарахуванню і видачі заробітної плати по обліку необоротних активів, акти списання ТМЦ, акти приймання та списання, акти інвентаризації, накладні, ПКО, ВКО, платіжні доручення накладні, рахунки, акти виконаних робіт і наданих послуг, акти звірки з контрагентами, формування податкових накладних та декларації	Оборотно-сальдова відомість, реєстри бухгалтерського обліку, шляхові листи, авансові звіти, лікарняні листи грошові документи прихідні накладні, рахунки, акти звірки з контрагентами	Фінансова звітність, податкова декларація з ПДВ, податку на прибуток, статистична звітність, об'єднана звітність з ПДФО, ЄСВ та ВЗ

Джерело: побудовано за даними ТзОВ.

Згідно Наказу про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику» [62] ТзОВ «Бізнес-Рейс» в кінці року «перед складанням річної звітності проводить інвентаризацію активів і зобов'язань. Додатком до Наказу є Інвентаризаційний опис основних засобів на 01.01.2025 року. Також згідно облікової політики раз на місяць проводять раптову ревізію каси» [62].

ТзОВ «Бізнес-Рейс» є платником «ПДВ, податку на прибуток та податків із заробітної плати працівників» (ПДФО, ВЗ, ЄСВ) [40].

Згідно облікової політики ТзОВ «Бізнес-Рейс» для ведення обліку застосовують журнально-ордерну форму з використанням програми «BAS Бухгалтерія», для подання податкової і статистичної звітності «М.Е.Дос».

Діючий Наказ про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику ТзОВ «Бізнес-Рейс» потребує уточнення.

Облік фінансових результатів на автотранспортних підприємствах ведуть згідно правових документів по обліку доходів і витрат: НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [11], НП(С)БО 15 «Дохід» [36], НП(С)БО16 «Витрати» [37], Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті № 65 [46].

На ТзОВ «Бізнес-Рейс» методика обліку доходів, витрат та фінансових результатів не відображена в Наказі про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику [62]. Наказ містить лише загальні відомості по обліку таких об'єктів (рисунок 2.11), та не відображає елементи по відображенню доходів й витрат: собівартість транспортних послуг, метод обліку витрат, статті калькуляції, склад виробничих і невиробничих витрат, формування фінансових результатів.

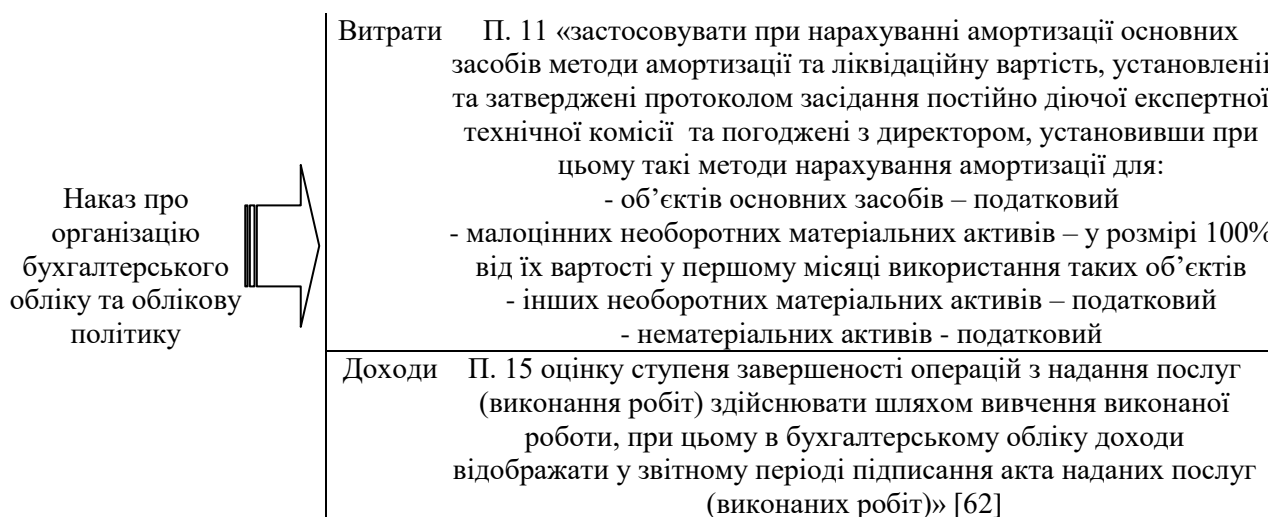

Рисунок 2.11 Облікова політика ТзОВ «Бізнес-Рейс» щодо обліку доходів, витрат та фінансових результатів

Джерело: облікова політика ТзОВ [62].

Облік фінансових результатів автотранспортних підприємств здійснюється шляхом порівняння доходів та витрат, виникнення яких має бути документально підтверджене первинними документами відповідно до

«Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» [42].

Для обліку доходів, витрат та фінансових результатів автотранспортних підприємств використовують затверджені в Україні первинні документи та облікові реєстри (таблиця 2.11).

Таблиця 2.11. – Первинні документи та облікові реєстри по формуванню та обліку фінансових результатів автотранспортних підприємств

Об'єкт обліку	Первинні документи	Обліковий реєстр
Доходи	«Договір про надання послуг, платіжна інструкція, виписка банку, акт наданих послуг, накладна, товаро-транспортна накладна, податкова накладна, рахунок, акт приймання-передачі, інвентаризаційна відомість, розрахунок бухгалтерії»	Відомості по рахунках доходів
Витрати	Накладна, шляховий лист, авансовий звіт, акт на списання запасів (паливо, запасні частини), відомість нарахування амортизації, таблиць обліку робочого часу, відомість нарахування заробітної плати, розрахунки відпускних, лікарняні листи, акт виконаних робіт та наданих послуг, платіжна інструкція, акт приймання-передачі, довідка по нарахуванню податкових платежів, інвентаризаційна відомість, розрахунок бухгалтерії» [42]	Відомості по рахунках витрат
Фінансові результати	Довідка про списання доходів і витрат, довідка по нарахуванню податку на прибуток	Відомість по рахунках 79 та 44

Джерело: побудовано за даними ТзОВ та [42].

На ТзОВ «Бізнес-Рейс» фінансові результати виникають виключно від наданих автотранспортних послуг. Доходи включають лише дохід від наданих послуг, а витрати собівартість наданих послуг та витрати з податку на прибуток.

Основними первинними документами є акт наданих послуг, шляховий лист (у рейсі по Україні та міжнародному сполученні), товаро-транспортна накладна та акти на списання палива і запасних частин.

Для відображення в обліку процесу формування фінансових результатів на ТзОВ «Бізнес-Рейс» застосовують рахунки обліку (таблиця 2.12, 2.13)

відповідно до «Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» [44] та «Інструкції про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій №291» [45].

Таблиця 2.12. – Рахунки обліку процесу формування фінансових результатів на ТзОВ «Бізнес-Рейс»

Номер рахунку (субрахунку)	Назва рахунку
70 703	«Доходи від реалізації Доходи від реалізації робіт і послуг
90 903 98	Собівартість реалізації Собівартість реалізованих робіт і послуг Податок на прибуток
79 791	Фінансові результати Результат операційної діяльності
44 441 442	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки) Прибуток нерозподілений Непокриті збитки» [44-45]

Джерело: побудовано за даними ТзОВ та [44-45].

Таблиця 2.13. – Синтетичний облік процесу формування фінансових результатів на ТзОВ «Бізнес-Рейс» за вересень 2025 року

Зміст господарської операції	Рахунки	
	Дебет	Кредит
Надано вантажні транспортні послуги	361	703
Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	703	641
Списано паливо	23	203
Списано запасні частини	23	207
Нараховано заробітну плату водіям, нараховано ЄСВ	23 23	661 65
Нараховано амортизацію на основні засоби	23	13
Відображено собівартість наданих послуг вантажним транспортом	903	23
Списано на фінансовий результат дохід від наданих послуг та собівартість наданих послуг (в кінці року)	703 791	791 903
Визначено фінансовий результат (в кінці року)	791	441

Джерело: побудовано за даними ТзОВ.

Автотранспортні підприємства можуть при формуванні собівартості послуг застосовувати і рахунки 23 «Виробництво» та 91 «Загальновиробничі витрати» [44-45].

Аналітичний облік доходів і витрат не ведуть за рейсами та не визначають фінансові результати за кожним рейсом. Списання доходів і витрат на рахунок 79 «Фінансові результати» на ТзОВ «Бізнес-Рейс» відбувається лише в кінці року при складанні фінансової звітності

У фінансовій звітності малого підприємства автотранспортні підприємства фінансові результати відображають в «Балансі (рядок 1420 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» та Звіті про фінансові результати (рядок 2290 «Фінансовий результат до оподаткування», рядок 2300 «Податок на прибуток», рядок 2350 «Чистий прибуток (збиток)» [35].

2.3. Аналіз фінансових результатів

Аналіз фінансових результатів на автотранспортних підприємствах характеризується аналізом доходів і витрат, прибутку чи збитку та рівнем рентабельності. Інформаційним забезпеченням для аналізу є форми фінансової звітності.

Спочатку проведемо оцінку фінансових результатів транспортної галузі України в цілому, використовуючи статистичні дані Державної служби статистики України [49].

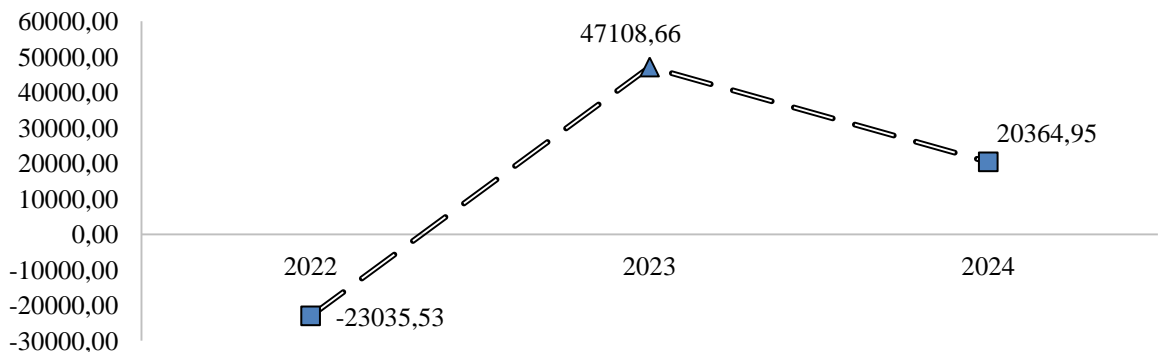
Так, фінансові результати суб'єктів господарювання по КВЕД Н «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» протягом 2022-2024 років збільшилися із збитку в 23035,5 млн.грн. у 2022 році до прибутку у 2024 році в 20365,0 млн.грн. (на 43400,5 млн.грн.) (таблиця 2.14. рисунок 2.12).

Так, за 2024 рік транспортні підприємства отримали фінансовий результат на 26843,7 млн.грн. менше ніж у 2023 році.

Таблиця 2.14. - Фінансові результати до оподаткування підприємств за КВЕД Н «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» за 2022-2024 роки та січень-червень 2025 року

Роки	Фінансовий результат (сальдо) до оподаткування, млн.грн	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		%	млн.грн	%	млн.грн
2022	-23035,5	68,4	42554,2	31,6	65589,8
2023	47108,7	71,9	75768,5	28,1	28659,9
2024	20365,0	71,8	60190,1	28,2	39825,1
Січень-червень 2025					
КВЕД Н	7048,9	59,3	25269,3	40,7	18220,4
КВЕД 49	-938,6	55,5	11362,6	44,5	12301,2
КВЕД 49.4	321,8	71,9	1130,8	28,1	808,9
Відхилення по КВЕД Н	43400,5	3,4	17635,9	-3,4	-25764,6
2023/2022	70144,2	3,5	33214,3	-3,5	-36929,9
2024/2023	-26743,7	-0,1	-15578,4	0,1	11165,3

Джерело: побудовано на основі [63-64].

Рисунки 2.12 Фінансові результати до оподаткування підприємств за КВЕД Н «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» за 2022-2024 роки, млн.грн.

Джерело: побудовано на основі [63-64].

Протягом січня-червня 2025 року фінансові результати суб'єктів господарювання по КВЕД Н «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» становлять 7048,9 млн.грн., в тому числі по КВЕД 49 спостерігається збиток в сумі 938,6 млн.грн., а по вантажному автомобільному транспорту (КВЕД 49.41) фінансовий результат в сумі 321,8 млн.грн.

За 2022-2024 роки досліджувані підприємства отримали прибутки в сумі 42554,2 млн.грн., 75768,5 млн.грн. та 60190,1 млн.грн. відповідно. Прибуток

транспортних підприємств за 3 роки збільшився на 17635,9 млн.грн. (3,4%). Протягом 2022-2024 років досліджувані підприємства отримали і збитки – 65589,8 млн.грн., 28659,9 млн.грн., та 39825,1 млн.грн. відповідно. В цілому за 3 роки в 2024 році збитки зменшилися на 25764,6 млн.грн.

В цілому по КВЕД Н «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» протягом 2022-2024 років більше 68% підприємств отримали прибутки: 2022 рік – 68,4%, 2023 рік – 71,9%, 2024 рік – 71,8%. Частка підприємств, які отримали збитки становить в межах 28,1-31,6% (рисунок 2.13).

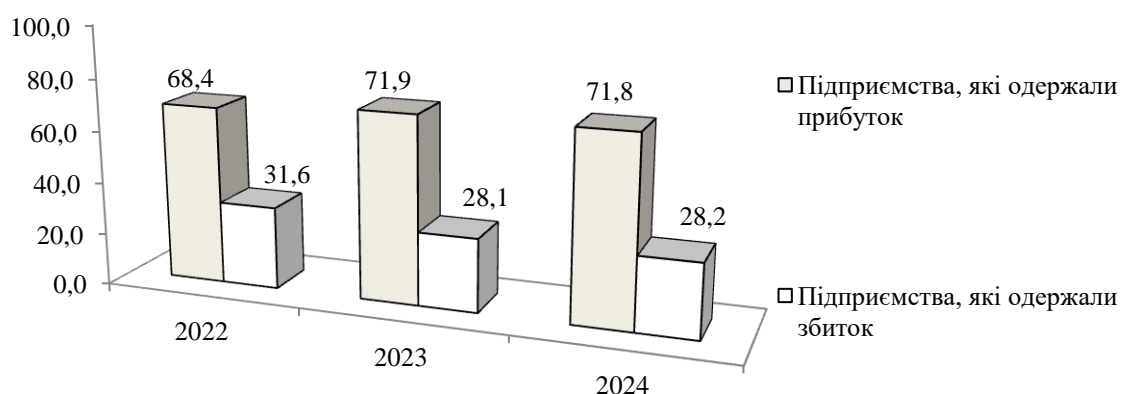

Рисунок 2.13 Структура фінансових результатів до оподаткування підприємств за КВЕД Н «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» за 2022-2024 роки, %

Джерело: побудовано на основі [63-64].

Протягом січня-червня 2025 року суб'єкти господарювання по КВЕД 49 отримали прибутків на суму 11362,6 млн.грн. та збитків на 12301,2 млн.грн. По КВЕД 49.4 та 49.41 «Вантажний автомобільний транспорт» прибутки становлять 1130,8 млн.грн. (71,9%), а збитки 808,9 млн.грн.(28,1%) (рисунок 2.14).

Рисунок 2.14 Структура фінансових результатів до оподаткування підприємств за КВЕД 49.41 «Вантажний автомобільний транспорт» за січень-червень 2025 року, %

Джерело: побудовано на основі [63-643].

Досліджуване нами ТЗОВ «Бізнес-Рейс», як і підприємства за КВЕД 49.41 «Вантажний автомобільний транспорт» протягом 2022-2024 років отримало прибутки. У 2024 році збільшився прибуток за рахунок збільшення доходів (саме чистого доходу від реалізації) на 14629,1 тис.грн. (18,9%) та витрат (саме собівартості реалізації) на 13463,4 тис.грн. (18,6%) (таблиця 2.15, рисунок 2.15-2.16).

Таблиця 2.15. - Динаміка і структура доходів, витрат та фінансових результатів ТЗОВ «Бізнес-Рейс» за 2022-2024 роки

Стаття	Роки			Абсолютне відхилення, тис.грн.		Відносне відхилення, %	
	2022	2023	2024	2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
Чистий дохід від реалізації, тис.грн.	8551,6	77331,4	91960,5	68779,8	14629,1	804,3	18,9
Питома вага, %	100,00	100,00	100,00	-	-	-	-
Разом доходи	8551,6	77331,4	91960,5	68779,8	14629,1	804,3	18,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	8065,5	72515,9	85979,3	64450,4	13463,4	799,1	18,6
Питома вага, %	100,00	100,00	100,00	-	-	-	-
Разом витрати	8065,5	72515,9	85979,3	64450,4	13463,4	799,1	18,6
Чистий прибуток	398,6	3948,7	4904,6	3550,1	955,9	890,6	24,2
Питома вага чистого прибутку в чистому доході, %	4,66	5,11	5,33	0,45	0,23	9,55	4,45
Рентабельність, %	4,94	5,45	5,70	0,50	0,26	10,18	4,76

Джерело: побудовано на основі фінансової звітності.

Суттєво збільшилися доходи і витрати у 2023 році. Так протягом 2023 року ТзОВ «Бізнес-Рейс» чистий дохід від реалізації збільшився на 68779,8 тис.грн. (804,3%), а собівартість реалізації зросла на 64450,4 тис. грн. (799,1%).

У доходах ТзОВ «Бізнес-Рейс» 100% це чистий дохід від реалізації, а в складі витрат 100% це собівартість реалізації. У підприємства немає інших доходів та витрат. За 2022-2024 роки прибуток ТзОВ «Бізнес-Рейс» в цілому збільшився на 4506,0 тис.грн. (914,9%) (у 2023 році на 3550,1 тис. грн. (890,6%), а у 2024 році на 955,9 тис.грн. (24,2%).

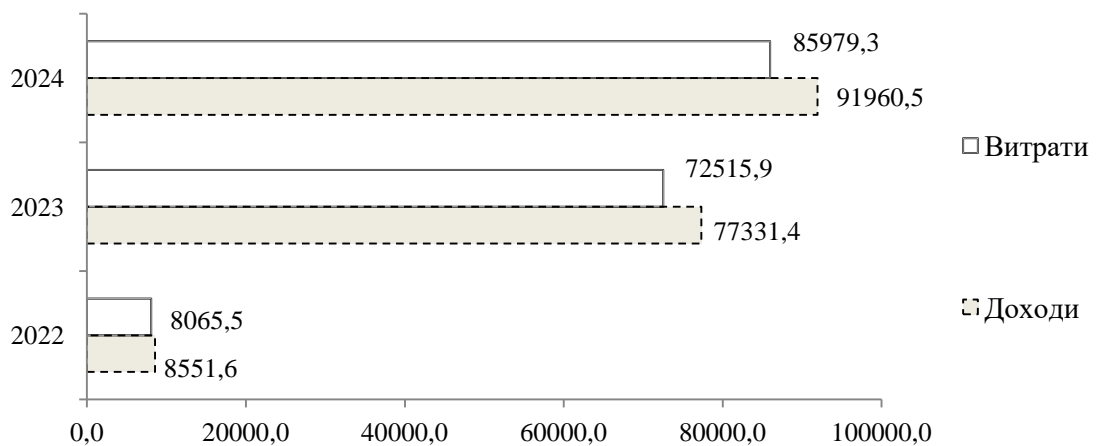

Рисунок 2.15 Доходи і витрати ТзОВ «Бізнес-Рейс» за 2022-2024 роки, тис.грн.

Джерело: побудовано на основі фінансової звітності.

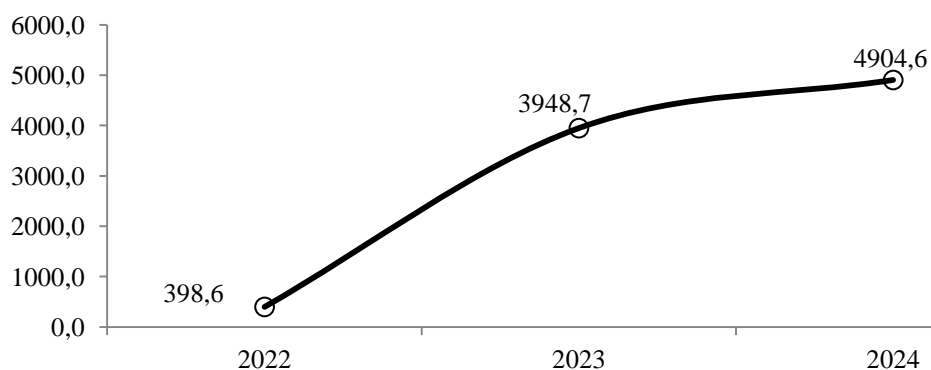

Рисунок 2.16 Динаміка прибутку ТзОВ «Бізнес-Рейс» за 2022-2024 роки, тис.грн.

Джерело: побудовано на основі фінансової звітності.

Частка прибутку у чистому доході ТзОВ «Бізнес-Рейс» становить 4,66-5,33% і збільшилася у 2024 році до 5,33 (на 0,23%). Рентабельність послуг

ТзОВ «Бізнес-Рейс» також збільшується і у 2022-2024 роках становить – 4,94%, 5,45% та 5,70% відповідно (у 2024 році збільшилася на 0,26%).

Отже, автотранспортні підприємства України і ТзОВ «Бізнес-Рейс» за 2022-2024 роки отримали прибутки і надання транспортних послуг є рентабельним.

Висновки до розділу 2

1. За результатами статистичної оцінки протягом 2022-2024 років в Україні збільшилися обсяги перевезених вантажів за 3 роки на 36,5 млн. та обсяги вантажообігу у 2024 році на 21221,3 млн.ткм. (13%). Обсяги перевезених вантажів автомобільним транспортом у 2024 році зросли на 1,1%. Також збільшилася і кількість перевезених вантажів автомобільним транспортом у 2024 на 14,0%. На збільшення обсягів перевезень вплинуло збільшення кількості суб'єктів господарювання у транспортній галузі в цілому та за КВЕД 49.4 «Вантажний автомобільний транспорт, надання послуг перевезення речей». При цьому, у 2024 році їх кількість зменшилася на 796 од. За досліджуваний період суттєво збільшилися і обсяги наданих послуг досліджуваними підприємствами в цілому та вантажним транспортом.

2. Об'єктом дослідження є автотранспортне підприємство ТзОВ «Бізнес-Рейс», яке надає послуги з перевезення вантажів, а саме займається послугами вантажного автомобільного транспорту. ТзОВ «Бізнес-Рейс» є прибутковим і протягом досліджуваного періоду збільшується валюта балансу. Протягом 2024 року валюта балансу збільшилася на 2,16% за рахунок збільшення в активі дебіторської заборгованості на 1104,7 тис.грн. (12,1%), а в пасиві власного капіталу на 4904,6 тис.грн. (33,78%). У структурі балансу ТзОВ «Бізнес-Рейс» протягом 2022-2024 років найбільше займають необоротні активи (70-89%) та поточні зобов'язання (49-61%). В складі необоротних активів 100% це основні засоби, у власному капіталі 98,0-99,0% це

нерозподілений прибуток. ТзОВ «Бізнес-Рейс» протягом 2022-2024 років має кризовий фінансовий стан.

3. На автотранспортних підприємствах організація і методика обліку та складання фінансової звітності наводиться в «Наказі про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику». Переважно на автотранспортних підприємствах та на ТзОВ «Бізнес-Рейс» бухгалтерський облік ведеться на загальних засадах та застосовується загальна система оподаткування. ТзОВ «Бізнес-Рейс» подає річну фінансову звітність малого підприємства. Для ведення обліку ТзОВ «Бізнес-Рейс» застосовує журнально-ордерну форму з використанням програми «BAS Бухгалтерія», для подання податкової і статистичної звітності - «М.Е.Дос».

4. На ТзОВ «Бізнес-Рейс» методика обліку доходів, витрат та фінансових результатів не відображена в Наказі про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику. На ТзОВ «Бізнес-Рейс» фінансові результати виникають виключно від наданих автотранспортних послуг і формуються за такими первинними документами як акт наданих послуг, шляховий лист (у рейсі по Україні та міжнародному сполученні), товаро-транспортна накладна, акт на списання запасів. У фінансовій звітності малого підприємства автотранспортні підприємства фінансові результати відображають в Балансі та Звіті про фінансові результати.

5. За результатами аналізу фінансових результатів транспортної галузі України встановлено, що фінансові результати суб'єктів господарювання по КВЕД Н «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» протягом 2022-2024 років збільшилися із збитку в 23035,5 млн.грн. у 2022 році до прибутку у 2024 році в 20365,0 млн.грн. Прибуток транспортних підприємств за 3 роки збільшився на 17635,9 млн.грн. (3,4%). За 2024 рік ці підприємства отримали фінансовий результат на 26843,7 млн.грн. менше ніж у 2023 році. На ТзОВ «Бізнес-Рейс», за 2024 рік прибуток збільшився на 24,2% за рахунок збільшення доходів на 18,9% й витрат на 18,6%.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Основою бухгалтерського обліку фінансових результатів на автотранспортних підприємствах має бути належне документальне забезпечення процесу формування фінансових результатів, доходів і витрат та розрахунку фінансових результатів.

Нами у другому розділі дослідження зазначалося, що на ТзОВ «Бізнес-Рейс» фінансові результати виникають виключно від наданих автотранспортних послуг. Доходи включають дохід від наданих послуг, а витрати собівартість наданих послуг та витрати з податку на прибуток. Основними первинними документами з обліку доходів і витрат є акт наданих послуг, шляховий лист, товаро-транспортна накладна та акти на списання палива і запасних частин.

При цьому, на практиці для списання доходів і витрат на фінансові результати та розрахунку фінансових результатів бухгалтера за довільною формою застосовують власні розрахунки бухгалтерії, де зводяться доходи й витрати. У наукових працях проблема документального забезпечення процесу розрахунку фінансових результатів також виступає об'єктом дослідження. «Як відомо, бухгалтерськими документами з обліку фінансових результатів, є довідки або розрахунки бухгалтерії, які складаються в довільній формі. У бухгалтерській довідці-розрахунку визначається фінансовий результат за даними рахунка 79 «Фінансові результати», отриманий прибуток в обліку (як кредитове сальдо за рахунком 79), збиток як дебетове сальдо рахунку 79 «Фінансові результати». Часто бухгалтерська довідка з визначення фінансових результатів має вигляд папірця з величезною кількістю правок і навіть іноді не підшивається в папку з документами, що оформляються в кінці року, а зберігається в столі головного бухгалтера. Це має надзвичайно важливе

значення, оскільки, саме правильне і достовірне визначення фінансових результатів є основною метою бухгалтерського обліку, а правильна його організація позитивно вплине на зміцнення економічного стану будь-якого підприємства» [33].

Для вдосконалення документального забезпечення процесу зведення доходів і витрат та визначення фінансових результатів пропонуємо для автотранспортних підприємств застосовувати розроблену нами на прикладі ТзОВ «Бізнес-Рейс» форму розрахунку фінансових результатів «Бухгалтерська довідка розрахунку фінансових результатів» (рисунок 3.1).

Таку довідку слід формувати за усіма доходами і витратами. Так в складі доходів слід відображати всі доходи, які виникають на автотранспортних підприємствах (згідно плану рахунків обліку [44; 45]). При цьому, чистий дохід від реалізації варто деталізувати саме за об'єктами обліку доходів.

Нами для ТзОВ «Бізнес-Рейс» чистий дохід від наданих послуг згруповано за видами таких послуг залежно від протяжності рейсу по Україні та за кордон: 500 км., 1000 км., 1500 км., 2000 км. та більше 2000 км.

В складі витрат слід відображати всі витрати, які виникають на автотранспортних підприємствах (згідно плану рахунків обліку [44; 45]). При цьому, собівартість реалізації слід деталізувати саме за об'єктами обліку виробничих витрат. Нами для ТзОВ «Бізнес-Рейс» собівартість реалізованих послуг згруповано за видами таких послуг так як і доходи від наданих послуг залежно від протяжності рейсу по Україні та за кордон.

При наведенні доходів від реалізації послуг та собівартості реалізованих послуг у наведеному документі розраховується фінансовий результат саме від наданих послуг (в розрізі видів послуг).

Після відображення інших доходів і витрат за їх видами формується фінансовий результат до оподаткування, відображається сума податку на прибуток (якщо підприємство є платником податку) та визначається чистий фінансовий результат.

Назва підприємства ТзОВ «Бізнес-Рейс»
 Територія с. Вербка, Ковельський район
 Одиниця виміру гривня

Бухгалтерська довідка розрахунку фінансових результатів
 за рік 2024р.
 (період)

Показник	Січень	Лютий	Березень	За рік
Доходи	827644500	91960500,00
1. Чистий дохід від реалізації послуг	8276445,00	91960500,00
Рейси по Україні	2758815,00				
Рейси до 500 км	892016,90				
Рейси до 1000 км	947193,20				
Рейси до 1500 км	919605,00				
Рейси до 2000 км					
Рейси більше 2000 км					
Рейси за кордон	5517630,00				
Рейси до 500 км					
Рейси до 1000 км	809252,40				
Рейси до 1500 км	1029958,00				
Рейси до 2000 км	1379408,00				
Рейси більше 2000 км	2299013,00				
2. Інші доходи	-	-	-	-	-
Витрати	7738137,00	85979300,00
1. Собівартість реалізації послуг	7738137,00	85979300,00
Рейси по Україні	2579379,00				
Рейси до 500 км	833999,20				
Рейси до 1000 км	885586,80				
Рейси до 1500 км	859793,00				
Рейси до 2000 км					
Рейси більше 2000 км					
Рейси за кордон	5158758,00				
Рейси до 500 км					
Рейси до 1000 км	756617,80				
Рейси до 1500 км	962968,20				
Рейси до 2000 км	1289690,00				
Рейси більше 2000 км	2149483,00				
2. Інші витрати	-	-	-	-	-
Фінансовий результат від наданих послуг					
Прибуток	538308,00	5981200,00
Збиток					
Фінансовий результат до оподаткування за період	538308,00	5981200,00
Прибуток					
Збиток					
Податок на прибуток	96895,44	1076616,0
Чистий фінансовий результат					
Прибуток	441412,60	4904584,00
Збиток					

Склав _____
 (підпис)

Дата "10" січня 2025р.

Рисунок 3.1 Запропонована форма бухгалтерської довідки

Джерело: власна розробка.

Для автотранспортних підприємств форму розрахунку фінансових результатів «Бухгалтерська довідка розрахунку фінансових результатів» пропонуємо складати за рік в розрізі кожного місяця. Однак, підприємство може складати такий документ і щомісяця і за рік.

Тому, застосування такого первинного документу на автотранспортних підприємствах забезпечить і аналітичність обліку фінансових результатів та можливість здійснення аналізу фінансових результатів. Крім того, це сприятиме і зменшенню помилок при віднесенні доходів і витрат на фінансові результати.

Разом з тим, інформація з бухгалтерської довідки розрахунку фінансових результатів може використовувати для контролю формування та обліку фінансових результатів та для формуванні фінансової звітності, а саме Звіту про фінансові результати.

Інформаційним забезпеченням для бухгалтерської довідки розрахунку фінансових результатів є дані реєстрів обліку доходів та витрат та дані по конкретному рахунку доходів і витрат (відомості з автоматизованої програми обліку).

Важливою складовою при удосконаленні організації обліку і аналізу фінансових результатів на автотранспортних підприємствах є вдосконалення плану рахунків та його пристосування до аналітичних пореб управління.

Досліджувані нами автотранспортні підприємства, зокрема ТзОВ «Бізнес-Рейс» не веде аналітичний облік доходів і витрат за рейсами та не визначає фінансові результати за кожним рейсом. Доходи і витрати списуються в кінці року загальною сумою на рахунок 79 «Фінансові результати».

Тому, для вдосконалення аналітичного обліку фінансових результатів та проведення розширеного аналізу фінансових результатів пропонуємо на автотранспортних підприємствах до рахунків 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг», 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг» та 791 «Результат операційної діяльності» застосовувати рахунки аналітичного обліку в розрізі послуг (рейсів - залежно від протяжності рейсу по Україні та за кордон: 500 км., 1000 км., 1500 км., 2000 км. та більше 2000 км) (таблиця 3.1).

Таблиця 3.1. – Рекомендовані аналітичні рахунки для обліку фінансових результатів від операційної діяльності на прикладі ТзОВ «Бізнес-Рейс»

Аналітичні рахунки I порядку		Рахунки II порядку		Рахунки III порядку	
Код	Назва	Код	Назва	Код	Назва
791	791.1 «Результат операційної діяльності від реалізації послуг»	791.1.1	Результат діяльності від реалізації автотранспортних послуг по Україні	791.1.1.1	Результат діяльності від здійснених рейсів 500 км
				791.1.1.2	Результат діяльності від здійснених рейсів 1000 км
				791.1.1.3	Результат діяльності від здійснених рейсів 1500 км
				791.1.1.4	Результат діяльності від здійснених рейсів 2000 км
				791.1.1.5	Результат діяльності від здійснених рейсів більше 2000 км
		791.1.2	Результат діяльності від реалізації автотранспортних послуг за кордон	791.1.2.1	Результат діяльності від здійснених рейсів 500 км
				791.1.2.2	Результат діяльності від здійснених рейсів 1000 км
				791.1.2.3	Результат діяльності від здійснених рейсів 1500 км
				791.1.2.4	Результат діяльності від здійснених рейсів 2000 км
				791.1.2.5	Результат діяльності від здійснених рейсів більше 2000 км

Джерело: власна розробка.

Використання аналітичних рахунків фінансових результатів за відповідними рейсами дозволить визначати прибуток від здійснення кожного рейсу і сприятиме проведенню аналітичних розрахунків для визначення

рентабельності і інших показників ефективності роботи автотранспортних підприємств.

Потребує уточнення і облікова політика автотранспортних підприємств щодо формування і визначення фінансових результатів. Так, діючий Наказ про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику ТзОВ «Бізнес-Рейс» не відображає застосовуваної методики обліку доходів, витрат та фінансових результатів, так як містить лише загальні відомості по їх обліку.

На нашу думку, на автотранспортних підприємствах необхідно в обліковій політиці деталізувати інформацію щодо формування доходів і витрат та визначення фінансових результатів. Так, пропонуємо для вдосконалення облікової політики на прикладі ТзОВ «Бізнес-Рейс» зазначати в Наказі про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику інформацію щодо формування собівартості транспортних послуг, методу обліку витрат, статей калькуляції, складу виробничих і невиробничих витрат, складу доходів, формування фінансових результатів, документального забезпечення розрахунку фінансових результатів та їх синтетичного і аналітичного обліку.

Висновки до розділу 3

1. Для удосконалення первинного та зведеного обліку процесу списання доходів і витрат та визначення фінансових результатів пропонуємо на автотранспортних підприємствах застосовувати розроблену для ТзОВ «Бізнес-Рейс» форму розрахунку фінансових результатів «Бухгалтерська довідка розрахунку фінансових результатів».

2. Запропоновано на автотранспортних підприємствах застосовувати рахунки аналітичного обліку до рахунків 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг», 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг» та 791 «Результат операційної діяльності» в розрізі послуг в розрізі рейсів, що дозволить вести

детальний аналітичний облік та проводити розширений аналіз фінансових результатів.

3. Для вдосконаленню облікової політики автотранспортних підприємств запропоновано зазначати в Наказі про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику інформацію щодо формування собівартості транспортних послуг, методу обліку витрат, статей калькуляції, складу виробничих і невиробничих витрат, складу доходів, формування фінансових результатів, документального забезпечення розрахунку фінансових результатів та їх синтетичного і аналітичного обліку.

ВИСНОВКИ

1. Встановлено, що поняття фінансових результатів виникає з їх суті і порядку формування – це порівняння доходів і витрат звітного періоду. У визначеннях поняття наявні і такі їх характеристики як: різниця між доходами і витратами за певний період, за видами діяльності; прибуток або збиток; збільшення (зменшення) вартості власного капіталу; збільшення прибутку (збитку) та підвищення рівня рентабельності; фінансовий підсумок діяльності; узагальнюючий показник аналізу та оцінювання ефективності функціонування підприємства. При класифікації фінансових результатів виділяють результат при порівнянні доходів і витрат – прибуток, збиток, нульовий результат, а також їх склад за видами діяльності.

2. За результатами оцінки наукових праць по темі дослідження встановлено, що в більшості досліджень об'єктом виступають саме фінансові результати та прибуток. Переважно увагу приділяють саме організації обліку фінансових результатів, обліковому забезпеченню та обліковим процедурам формування фінансових результатів, особливостям відображення їх у звітності, контролю фінансових результатів, управлінському обліку фінансових результатів та їх формування для потреб управління, аналізу та оцінці фінансових результатів, методиці аналізу фінансових результатів та стратегічному аналізу результатів діяльності в цілому, а також аналізу фінансових результатів в частині аналізу фінансового стану. Незначна кількість наукових праць стосується організації обліку і аналізу фінансових результатів саме автотранспортних підприємств. Питання аналізу фінансових результатів розглядають в контексті завдань і методики аналізу.

3. Правові аспекти організації обліку фінансових результатів на автотранспортних підприємствах визначені зовнішніми і внутрішніми нормативними документами по обліку доходів, витрат і фінансових результатів, зокрема Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», НП(С)БО 25

«Спрощена фінансова звітність», НП(С)БО 15 «Дохід», НП(С)БО 16 «Витрати», НП(С)БО 17 «Податок на прибуток», МСБО 1 «Подання фінансової звітності», Податковим кодексом та іншими. Для обліку собівартості перевезень (робіт, послуг) автотранспортні підприємства застосовують НП(С)БО 16 «Витрати» та Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті. Внутрішнім правовим документом на автотранспортних підприємствах є облікова політика, яка відображає особливості методики формування та відображення в обліку і звітності фінансових результатів.

4. За результатами аналізу в Україні протягом 2022-2024 років збільшилися обсяги перевезених вантажів, вантажообігу, кількість суб'єктів господарювання та обсяги наданих послуг. У пасажирському транспорті збільшився і пасажирообіг і кількість перевезених вантажів протягом 2024 року та січня-серпня 2025 року. Обсяги перевезених вантажів автомобільним транспортом у 2024 році зросли на 1,1%, а кількість перевезених вантажів на 14,0%. В Україні транспортною діяльністю займається значна кількість суб'єктів господарювання і за 3 роки їх величина збільшилася. Більше 83 % суб'єктів господарювання займаються по КВЕД 49.4 «Вантажний автомобільний транспорт, надання послуг перевезення речей», з них більше 98% по КВЕД 49.41 «Вантажний автомобільний транспорт». В обсягах реалізації транспортних послуг по КВЕД Н, 50,94-53,67% займають обсяги реалізації по КВЕД 49, і з них 44,81-47,77% це обсяги реалізації по КВЕД 49.41 «Вантажний автомобільний транспорт».

5. Встановлено, що показники діяльності автотранспортного підприємства ТзОВ «Бізнес-Рейс», що займається послугами вантажного автомобільного транспорту покращилися, валюта балансу і прибуток збільшилися, але підприємство і досі перебуває у кризовому фінансовому стані. У 2024 році стан покращився і збільшилася сума власних оборотних коштів, але від'ємне значення має власний оборотний капітал і він є меншим за запаси ТзОВ «Бізнес-Рейс». У ТзОВ «Бізнес-Рейс» у 2024 році коефіцієнт фінансової залежності зменшився до 0,49, а коефіцієнт фінансової незалежності

збільшився до 0,51. Не є абсолютно ліквідним баланс ТзОВ «Бізнес-Рейс», так як поточні зобов'язання більші за грошові кошти, і в 2022-2023 роках у підприємства взагалі відсутні грошові кошти на балансі. Протягом 2024 року показники ліквідності ТзОВ «Бізнес-Рейс» покращилися.

6. На автотранспортних підприємствах та на ТзОВ «Бізнес-Рейс» бухгалтерський облік ведеться на загальних засадах та застосовується загальна система оподаткування. Автотранспортні підприємства особливості методики обліку доходів, витрат та фінансових результатів відображають в Наказі про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику, однак на досліджуваному ТзОВ «Бізнес-Рейс» Наказ містить лише загальні відомості по обліку таких об'єктів, та не відображає елементи по відображенню доходів й витрат. Облік фінансових результатів на автотранспортних підприємствах ведуть згідно правових документів по обліку доходів і витрат. Основними первинними документами є акт наданих послуг, шляховий лист, товаро-транспортна накладна та акт на списання палива і запасних частин. Аналітичний облік доходів і витрат не ведуть за рейсами та не визначають фінансові результати за кожним рейсом. Списання доходів і витрат на рахунок 79 «Фінансові результати» на ТзОВ «Бізнес-Рейс» відбувається лише в кінці року при складанні фінансової звітності.

7. Аналіз фінансових результатів автотранспортних підприємств характеризується аналізом доходів і витрат, прибутку чи збитку та рівнем рентабельності. Протягом січня-червня 2025 року фінансові результати суб'єктів господарювання по КВЕД Н «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» становлять 7048,9 млн.грн., в тому числі по КВЕД 49 спостерігається збиток в сумі 938,6 млн.грн., а по вантажному автомобільному транспорту (КВЕД 49.41) фінансовий результат в сумі 321,8 млн.грн. В цілому по КВЕД Н «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» протягом 2022-2024 років прибуток збільшується і більше 68% підприємств отримали прибутки. Досліджуване ТзОВ «Бізнес-Рейс», як і більшість підприємств за КВЕД 49.41 «Вантажний автомобільний

транспорт» протягом 2022-2024 років отримало прибутки. У доходах ТзОВ «Бізнес-Рейс» 100% це чистий дохід від реалізації, а в складі витрат 100% це собівартість реалізації. За 2022-2024 роки прибуток ТзОВ «Бізнес-Рейс» в цілому збільшився на 4506,0 тис.грн. (914,9%) (у 2023 році на 3550,1 тис. грн. (890,6%), а у 2024 році на 955,9 тис.грн. (24,2%). Частка прибутку у чистому доході збільшилася у 2024 році до 5,33 і рентабельність послуг збільшилася до 5,7%.

8. Для автотранспортних підприємств автором запропоновано форму розрахунку фінансових результатів «Бухгалтерська довідка розрахунку фінансових результатів», в якій деталізовані дохід від реалізації послуг та собівартість реалізованих послуг за видами автотранспортних послуг залежно від протяжності рейсу по Україні та за кордон (500 км., 1000 км., 1500 км., 2000 км. та більше 2000 км) та передбачено розрахунок фінансового результату.

9. Для вдосконалення аналітичного обліку фінансових результатів, проведення розширеного аналізу фінансових результатів та визначення рентабельності запропоновано на автотранспортних підприємствах до рахунків 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг», 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг» та 791 «Результат операційної діяльності» застосовувати рахунки аналітичного обліку в розрізі автотранспортних послуг.

10. З метою вдосконалення організації обліку і аналізу фінансових результатів рекомендовано на прикладі ТзОВ «Бізнес-Рейс» деталізувати інформацію щодо формування доходів і витрат та визначення фінансових результатів в Наказі про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику: формування собівартості транспортних послуг, метод обліку витрат, статті калькуляції, склад виробничих і невиробничих витрат, склад доходів, формування фінансових результатів, документальне забезпечення розрахунку фінансових результатів, синтетичний і аналітичний облік.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Орехова А.І. Організаційні аспекти та проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств. *Держава та регіони*. 2021. № 6 (123). С. 140-143.
2. Полятикiна Л.І., Новикова С.В. Облік і аналіз фінансових результатів господарської діяльності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер.: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2021. Вип. 20. Ч. 2. С. 170-173.
3. Скрипник М.І., Шайнюк І. В. Облік фінансових результатів в умовах імплементації стандартів обліку. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2020. № 17. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/2020/17/6426> (дата звернення: 31.10.2025).
4. Гуцаленко Л., Молдован М. Фінансові результати в системі обліку підприємств агробізнесу. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2024., 330(3). С. 317-322.
5. Мардус Н.Ю., Брік С.В. Теоретичні і методичні підходи до визначення поняття «фінансовий результат» у фінансовому обліку та аудиті. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. Вип. 2 (29). С. 148-153.
6. Лесюк А.С. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємств в Україні. *Агросвіт*. 2021. № 15. С. 67-73.
7. Дзюба О.М., Майстер Л.А. Облікове забезпечення фінансових результатів підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2021. Випуск 5(28). С. 156-161.
8. Багрій Н.Я., Тивончук О.І. Облік фінансових результатів діяльності суб'єктів малого підприємництва та шляхи його вдосконалення. *Молодий вчений*. 2020. 3 (67). С. 413-418.
9. Коваль Л.В., Резніченко Р.В. Поняття фінансового результату діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2024. № 2. URL: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.59> (дата звернення: 24.10.2025).

10. Степаненко О.І. Інтерпретація обліково-економічної категорії «фінансові результати», їх класифікація. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2022. Випуск 41. С. 112-117.
11. Загальні вимоги до фінансової звітності: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1, затв. Наказом МФУ від 28.02.2013 р. № 336/22868. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 11.10.2025).
12. Podoliansuk O. Accounting and taxation of the activity results of enterprises. *Theoretical and practical aspects of the development of modern scientific research: Scientific monograph. Part 1*. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2022. P. 222-243.
13. Гавриленко О.Є. Облік і внутрішній контроль фінансових результатів на підприємствах міського транспорту : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Одеса, 2019. 21 с.
14. Борняк О.О., Скаско О.І. Сучасні проблеми бухгалтерського обліку фінансових результатів діяльності будівельних підприємств. *Науковий вісник Ужгородського Університету*. 2024. Випуск 1(63). С. 259-265.
15. Задорожний З.-М., Омецінська І. Проблемні аспекти обліку фінансових результатів у будівництві. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2020. Вип. 3. С. 225–237.
16. Подолянчук О.А., Гудзенко Н.М., Коваль Н.І. Фінансова звітність в умовах воєнного стану. *Агросвіт*. 2023. №13. С. 21-29.
17. Назарова Г., Кононенко Л. Облікові процедури формування фінансових результатів: сучасний стан та напрями їх вдосконалення. *Економічний простір*. 2021. № 156. С. 206-212.
18. Мазур Н. Фінансові результати підприємств України: особливості бухгалтерського забезпечення їх формування та управління. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. № 8. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-8-09-01> (дата звернення: 29.10.2025).
19. Бабіченко В.В. Механізм формування фінансових результатів у звіті лісогосподарських підприємств. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск № 33. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-76> (дата звернення: 31.10.2025).

20. Мулик Т.О. Фінансові результати підприємства: сутність та особливості відображення у звітності. *Агросвіт*. 2024. № 5. С. 86-95.
21. Шевчук В.К. Фінансові результати як економічна категорія та особливості відображення їх в обліку та звітності підприємства. *Економічні науки. Серія: Облік і фінанси*. 2021. Вип. 16. С. 158–166.
22. Жураковська І.В., Тлучкевич Н.В., Тлучкевич Ю.Ю. Алгоритм обліку собівартості міжнародних вантажних перевезень: фактори впливу та інформаційне забезпечення. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 3(82). С.52-62.
23. Нагорна І.В., Бондаренко В.О. Облік і аналіз фінансового результату в системі управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2021. № 11. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/11_2021/105.pdf (дата звернення: 02.11.2025).
24. Проскуріна Н., Гнідкова А. Аналіз фінансового стану та фінансових результатів як інструмент ефективності діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. № 43. 2022. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-74> (дата звернення: 02.11.2025).
25. Купріна Н.М. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства: теоретичний та практичний аспект. *Економіка харчової промисловості*. 2021. Том 10, Випуск 4. С. 48-57.
26. Будько О.В. Аналіз фінансових результатів у системі інформаційного забезпечення економічної безпеки підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2021. Випуск 5(28). С. 150-155.
27. Глушко А.Д. Методичні засади аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 6. URL: [10.32702/2307-2105-2020.6.34](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.6.34) (дата звернення: 04.11.2025).
28. Тлучкевич Н.В., Нужна О.А. Застосування маржинального аналізу для прийняття управлінських рішень. *Економічний форум*. 2021. №4. 157 с. С.145-151.
29. Сич Д.М. Управлінський облік і аналіз фінансових результатів діяльності виробничих підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09. Київ, 2019. 20 с.

30. Алнаімат Мохаммад Ахмад Салех. Облік і аналіз фінансових результатів підприємств України та Йорданії: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09. Київ, 2018. 23 с.

31. Фецович Т.Р. Стратегічний аналіз результатів діяльності підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09. Тернопіль. 2015. 20 с.

32. Тредіт В.Є., Ковальова О.В. Особливості обліку фінансових результатів сільськогосподарських підприємств. *Економіка і суспільство*. 2020. Випуск 7. С. 984-991.

33. Hallunovi A. Financial results vs. implementation of accounting practices. *Journal of Governance & Regulation*. 2023. 12(2), 19–26. URL: <https://doi.org/10.22495/jgrv12i2art2> (дата звернення: 20.10.2025).

34. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996/XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 29.10.2025).

35. Спрощена фінансова звітність: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 25, затв. Наказом МФУ від 31.05.2019р. №226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text> (дата звернення: 18.10.2025).

36. Дохід: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 15, затв. Наказом МФУ від 29.11.1999р. № 290. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text> (дата звернення: 12.10.2025).

37. Витрати: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16 «Витрати». затв. Наказом МФУ від 31.12.1999р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення: 12.10.2025).

38. Податок на прибуток: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 17, затв. Наказом МФУ від 28.12.2000 № 353. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text> (дата звернення: 10.11.2025).

39. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text (дата звернення: 21.10.2025).

40. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 30.10.2025).

41. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затв. Наказом МФУ від 28.03.2013 р. № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text> (дата звернення: 02.11.2025).

42. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, від 24.05.1995 р., № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>(дата звернення: 21.11.2025).

43. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку, від 29.12.2000р. №356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0422201-03#Text> (дата звернення: 21.11.2025).

44. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, від 30.11.1999 р. №291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>(дата звернення: 23.11.2025).

45. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій №291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 23.11.2025).

46. Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті, від 05.02.2001 р., № 65. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0065361-01#Text> (дата звернення: 16.10.2025).

47. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, від 27.06.2013р. № 635. URL: https://ips.ligazakon.net/document/FIN35116?ed=2007_12_21&an=254 (дата звернення: 21.10.2025).

48. Тлущкевич Н.В., Сементух Ю.С. Правове забезпечення обліку фінансових результатів автотранспортних підприємств. *Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством*: матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції (24 травня 2025 р). відп. ред. О.А. Нужна. Вип. 17. Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2025. 566 с. С. 512-514.

49. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 20.10.2025).

50. Перевезено вантажів і пасажирів, вантажо- та пасажирообіг у 2024 році. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/tr/pvp_vp_new/pvp_24.xlsx (дата звернення: 20.10.2025).

51. Перевезено вантажів і пасажирів, вантажо- та пасажирообіг у 2023 році. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/tr/pvp_vp_new/pvp_23.xlsx (дата звернення: 20.10.2025).

52. Перевезено вантажів і пасажирів, вантажо- та пасажирообіг у 2022 році. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/tr/pvp_vp_new/pvp_22.xlsx (дата звернення: 20.10.2025).

53. Вантажообіг за видами транспорту за 2025 рік. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/tr/tr_rik/vvt_25_ue.xlsx (дата звернення: 23.10.2025).

54. Вантажообіг за видами транспорту за 2024 рік. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/tr/tr_rik/vvt_24_ue.xlsx (дата звернення: 23.10.2025).

55. Кількість перевезених пасажирів за видами транспорту 2025 рік. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/tr/tr_rik/kppvt_25_ue.xlsx (дата звернення: 23.10.2025).

56. Кількість перевезених пасажирів за видами транспорту 2024 рік. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/tr/tr_rik/kppvt_24_ue.xlsx (дата звернення: 24.10.2025).

57. Сементух Ю.С. Статистична оцінка вантажообігу України. *Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки: матеріали XVII Міжнар. наук.-практ. конф. (7 листопада 2025 р).* / відп. ред. О.А. Нужна. Вип. 19. Луцьк: ВІП Луцького національного технічного університету, 2025. 584 с. С. 465-467.

58. Кількість діючих суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (2010-2024). Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/osp/ksg/ksg_u/arch_ksg_u.htm (дата звернення: 24.10.2025).

59. Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (2010-2024). Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/osp/orps/orps_u/arch_orps_u.htm (дата звернення: 24.10.2025).

60. Товариство з обмеженою відповідальністю «Бізнес-Рейс». Сервіс Youcontrol. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/33199331/ (дата звернення: 29.10.2025).

61. Аналітика PROZORRO та перевірка контрагентів. URL: <https://clarity-project.info/edr/33199331> (дата звернення: 28.10.2025).

62. Наказ про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику ТзОВ «Бізнес-Рейс». Затв. Наказом від 31.12.2024р. № 55.

63. Фінансові результати до оподаткування підприємств за видами економічної діяльності (з урахуванням банків) за 2010-2024 роки. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/fin/fin_rez/fr_ed/fr_ed_10_ue.xlsx (дата звернення: 25.10.2025).

64. Фінансові результати до оподаткування великих та середніх підприємств за видами економічної діяльності за січень-червень 2025 року. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2024/fin/fin_new/fr_0225_ue.xlsx (дата звернення: 26.10.2025).